

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Adéla Kasperčíková

**Videozáznam jako důkazní prostředek při objasňování
dopravních přestupků**

Diplomová práce

Olomouc 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Videozáznam jako důkazní prostředek při objasňování dopravních přestupků*“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 25. 06. 2021

.....

Adéla Kasperčíková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala JUDr. Martinu Škurkovi, Ph.D., vedoucímu mé diplomové práce, za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi při zpracování této práce poskytl. Poděkování patří rovněž mým nejbližším za podporu během celého studia.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	9
1 Úvodní výklady	11
1.1 Úvod	11
1.2 Dopravní přešupek	11
1.3 Dopravní přešupky podle ProvPoz	12
1.3.1 Hmotněprávní rovina	12
1.3.2 Procesněprávní rovina	14
1.3.2.1 Příkazní řízení na místě	14
1.3.2.2 Oznamování přešupku podle ProvPoz	15
1.3.2.3 Standardní řízení	16
1.3.2.4 Výzva určená provozovateli vozidla k uhrazení částky	17
1.4 Videozáznam	18
1.4.1 Získávání (pořizování) videozáznamů	19
1.4.2 Získávání (pořizování) videozáznamů a ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů	20
1.4.3 Použitelnost videozáznamu jako důkazního prostředku	23
1.5 Dílčí závěr	25
2 Videozáznamy pořizené orgány veřejné moci	27
2.1 Úvod	27
2.2 Videozáznamy pořizené Policíí České republiky	27
2.2.1 Zpracování informací a osobních údajů Policíí ČR	29
2.2.2 Vyžadování pomoci od osob a orgánů	31
2.3 Videozáznamy pořizené obecní/městskou policií	32
2.4 Technická zařízení k obrazové dokumentaci dopravních přešupků	33

2.4.1	Městské kamerové dohlížecí systémy (MKDS).....	33
2.4.2	Automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy („ATP“)	36
2.4.3	Další technické prostředky používající zvukové, obrazové nebo jiné záznamy.....	39
2.5	Dílčí závěr.....	40
3	Videozáznamy pořízené soukromými osobami.....	42
3.1	Úvod.....	42
3.2	Obecné podmínky pořízení a použitelnosti videozáznamů získaných soukromými osobami.....	42
3.3	Test proporcionality	44
3.3.1	Test proporcionality ve vztahu k videozáznamům pořízených soukromými osobami	45
3.4	Zveřejnění videozáznamu pořízeného soukromou osobou.....	45
3.5	Zásada zákazu sebeobviňování	47
3.6	Videokamery umístěné v motorových vozidlech	47
3.7	Dílčí závěr.....	49
	Závěr.....	51
	Seznam použitých zdrojů.....	53
	Shrnutí (abstrakt) v českém a anglickém jazyce.....	58
	Seznam klíčových slov v českém a anglickém jazyce.....	59
	Seznam příloh	60

Seznam použitých zkratek

1. Právní předpisy, mezinárodní smlouvy a další prameny

AutZ	zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
Evropská Úmluva	Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod publikovaná ve sbírce zákonů ve formě sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 209/1992 Sb.
GDPR	nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
Listina	Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 23/1991 Sb. vyhlášený usnesením Představenstva České národní rady č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Metodické stanovisko MD	Metodické stanovisko Ministerstva dopravy ze dne 8. 2. 2017, č.j. 25/2017-160-OST
ObPol	zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Pokyn o pořizování záznamů	pokyn policejního prezidenta č. 89/2021, o pořizování obrazových, zvukových nebo kombinovaných záznamů (o pořizování záznamů)
Pokyn o používání TDP	závazný pokyn policejního prezidenta č. 199/2008, o používání technických dokumentačních prostředků
PozKom	zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
ProvPoz	zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

PřesZ	zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
PřZ	zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
SilDop	zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů
SlužPom	zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
Směrnice 2016/680	směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2016/680 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV
SpŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
TrŘ	zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
Ústava ČR	ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o PČR	zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
ZOÚ	zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
ZPPV	zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů

2. Instituce

ESLP	Evropský soud pro lidská práva
NS	Nejvyšší soud
NSS	Nejvyšší správní soud
ÚS	Ústavní soud

3. Další zkratky

an.	a následující
apod.	a podobně
ATP	automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy
č.	číslo
čl.	článek
MKDS	městský kamerový dohlížecí systém
např.	například
projekt AKV	projekt Automatická kontrola vozidel
resp.	respektive
SPZ	státní poznávací značka
sp. zn.	spisová značka
srov.	srovnej
str.	strana
tzv.	takzvaný

Úvod

Tématem této diplomové práce je „*Videozáznam jako důkazní prostředek při objasňování dopravních přestupků*“. Tento námět jsem zvolila z důvodu, že je problematika objasňování dopravních přestupků v dnešní době velmi aktuální. S narůstajícím počtem účastníků silničního provozu je velmi snadné stát se také účastníkem dopravní nehody a je tedy zapotřebí, aby byl následný proces dokazování rozhodných skutečností co nejúčinnější. Navíc dochází ke značnému vývoji moderních technologií, a proto se můžeme setkat s jejich častým využitím v rozličných oblastech. Nejinak je tomu právě u problematiky přestupků v dopravě, kdy jsou nejrůznější druhy videozáznamů součástí důkazního materiálu Policie České republiky.

Cílem této diplomové práce je odpovědět na výzkumnou otázku, zda je právní úprava týkající se pořizování a následné použitelnosti videozáznamů jako důkazních prostředků v přestupkovém řízení, konkrétně při objasňování dopravních přestupků, dostatečně efektivní. V diplomové práci jsou tedy rozebrány zejména podmínky pro pořizování videozáznamů a jejich následnou použitelnost vyplývající nejen ze zákonné úpravy, ale také ze související judikatury. Nejsou samozřejmě opomenuta také jednotlivá technická zařízení k obrazové dokumentaci, jejichž obrazové záznamy mohou v přestupkovém řízení sloužit jako důkazní materiály v rámci dokazování. Předmětná problematika se velmi úzce dotýká také trestního práva, nicméně tato diplomová práce je zaměřena pouze na právo správní, konkrétně přestupkové řízení.

Při psaní této diplomové práce jsem pracovala s rozličnými zdroji informací, zejména s právními předpisy, judikaturou a komentářovou literaturou. Dále jsem pracovala také s elektronickými zdroji, závaznými pokyny policejního prezidenta Policie České republiky a s metodickým stanoviskem Ministerstva dopravy České republiky. Z monografií jsem čerpala především u zpracovávání obecnějších záležitostí souvisejících s předmětnou problematikou, neboť v současné době neexistují žádné odborné publikace, které by se zabývaly videozáznamy jako důkazními prostředky v přestupkovém řízení. Nutno podotknout, že také odborné články se na toto téma v oblasti správního práva objevují velmi sporadicky. Většina dohledatelných zdrojů se týká především trestního práva. Co se týče soudních rozhodnutí, v práci jsem použila zejména starší rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, neboť veškerá novější judikatura na tuto, byť starší, stěžejní judikaturu odkazuje a nepřináší nový pohled na věc. V souvislosti se zdroji mohu tedy uzavřít, že nebylo vždy snadné dohledat relevantní zdroj související s předmětnou problematikou, poněvadž v oblasti

správního práva jich opravdu není mnoho a musela jsem se vypořádat s jejich deficitem. Tato práce by tedy mohla být v oblasti dokazování dopravních přestupků jistým přínosem, neboť shrnuje základní poznatky týkající se videozáznamů při objasňování přestupků v dopravě do jednoho celku.

Diplomová práce je zpracována zprvu popisnou a následně analytickou metodou, kdy jsem se snažila rozebrat zkoumanou problematiku za pomoci analýzy právní úpravy, judikatury a dalších zdrojů.

První kapitola diplomové práce je věnována obecnému úvodu do dané problematiky. Je zde vysvětlen pojem dopravní přestupek a následně je pojednáno o jednotlivých způsobech objasňování dopravních přestupků. Dále je v této kapitole vymezen pojem videozáznam a jsou zde stanoveny podmínky pořizování videozáznamů a jejich použitelnosti jako důkazních prostředků v přestupkovém řízení. Druhá kapitola pojednává o videozáznamech pořizovaných orgány veřejné moci, konkrétně Policií České republiky a obecní (městskou) policií. Mimo to jsou zde vymezena technická zařízení k obrazové dokumentaci dopravních přestupků, jejichž obrazové záznamy velmi často slouží jako důkazní prostředky v řízení o dopravních přestupcích. Třetí a také poslední kapitola je poté věnována videozáznamům pořizovaným soukromými osobami.

1 Úvodní výklady

1.1 Úvod

S ohledem na skutečnost, že se diplomová práce zabývá problematikou objasňování dopravních přestupků prostřednictvím obrazových záznamů, je v úvodní kapitole v první řadě vymezen pojem dopravní přestupek, který je v odborné literatuře definován velmi zřídka. Větší prostor je poté věnován dopravním přestupkům podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) (dále jen „ProvPoz“), když tyto patří mezi nejčastěji páchané přestupky vůbec.¹ O dopravních přestupcích se jedná v rámci tzv. přestupkového řízení podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „PřesZ“). V rámci dokazování může videozáznam, který je pořízen a dále je s ním nakládáno v souladu se zákonnými podmínkami, posloužit jako důkazní prostředek.² Důkazní prostředek je „věcným nositelem dokládané skutečnosti“³ a je tedy důležitým podkladem pro rozhodnutí správního orgánu.

1.2 Dopravní přestupek

V českém právní řádu v současné době neexistuje právní předpis, který by pojem dopravního přestupku vymezoval.⁴ Nicméně také dopravní přestupek musí naplnit veškeré znaky přestupku vyplývající z legální definice obsažené v ustanovení § 5 PřesZ. Podle tohoto ustanovení je přestupek „společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.“⁵

Dopravní přestupky mají svůj specifický druhový (skupinový) objekt, a to bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, zahrnující nejen zájem společnosti na ochraně života a zdraví osob, ale také zájem na ochraně majetku.⁶ Samotný termín „dopravní přestupek“ je velmi často ztotožňován s pojmem „přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích“.⁷ Tyto přestupky jsou upraveny v ProvPoz, konkrétně v jeho ustanovení § 125c – přestupky fyzických osob, dále v ustanovení

¹ KOČÍ, Roman, KUČEROVÁ, Helena. Silniční právo. 1. vydání. Praha: Leges, 2009, s. 61.

² Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

³ PRŮCHA, Petr. Správní řád s poznámkami a judikaturou. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, s. 177.

⁴ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1. 7. 2006. Praha: Linde Praha, a. s. – Právnícké a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2006, s. 32.

⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

⁶ KUČEROVÁ: Dopravní přestupky..., s. 33.

⁷ Tamtéž, s. 32.

§ 125d – přestupky právnických a podnikajících fyzických osob a v ustanovení § 125f – přešupek provozovatele vozidla.⁸ Nicméně za dopravní přešupek může být označen také přešupek podle jiného zákona, dojde-li k jeho spáchání v souvislosti s provozem na pozemních komunikacích, nejčastěji s řízením motorového vozidla.⁹ Zejména se jedná o přešupy spáchané podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě (dále jen „SilDop“), dále podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „PozKom“), podle zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů či podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb. (dále jen „ZPPV“). Níže se budu zabývat přešupy podle ProvPoz, a to z důvodu četnosti jejich výskytu.

1.3 Dopravní přešupy podle ProvPoz

1.3.1 Hmotněprávní rovina

Přešupy proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích byly do srpna roku 2011 zakotveny v ustanovení § 22 odst. 1 až odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přešupcích (dále jen „PřZ“). Zákonem č. 133/2011 Sb. však došlo k novelizaci přešupkového zákona a s účinností od 1. 8. 2011 byly skutkové podstaty těchto přešupků přesunuty do ProvPoz,¹⁰ konkrétně do jeho ustanovení § 125c – přešupy fyzických osob, § 125d – přešupy právnických a podnikajících fyzických osob a § 125f – přešupek provozovatele vozidla. Vládní koncepce správního trestání totiž stanovila, že PřZ by měl obsahovat pouze obecnou část přešupkového práva a procesní ustanovení týkající se řízení o přešupku, přičemž jednotlivé skutkové podstaty přešupků by měly definovat zvláštní zákony. Touto novelou tedy „došlo v oblasti pravidel silničního provozu k naplnění vládní koncepce správního trestání.“¹¹

Co se týče jejich skutkové podstaty, objektem těchto přešupků je bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích představující nejen zájem na ochraně života a zdraví osob, ale také zájem na ochraně majetku. Objektivní stránka představuje konání v rozporu

⁸ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

⁹ KUČEROVÁ: Dopravní přešupy..., s. 32.

¹⁰ KUČEROVÁ, Helena. Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související. 3. vydání. Praha: Leges, 2016, s. 676.

¹¹ Tamtéž.

s ProvPoz, případně opomenutí (např. nedání přednosti v jízdě). Následkem tohoto konání či opomenutí je porušení či ohrožení hodnot, které ustanovení ProvPoz chrání. Subjektem může být nejen řidič motorového vozidla, který je většinou držitelem řidičského oprávnění, ale také další účastníci silničního provozu, například chodci či cyklisté.¹² Tyto osoby jsou tzv. obecným subjektem a mohou být pachatelem přestupku za předpokladu, že mají přestupkovou způsobilost, tedy dovršily patnáctý rok věku a jsou v době spáchání přestupku přičetné.¹³ ProvPoz však v některých skutkových podstatách vyžaduje tzv. speciální (zvláštní) subjekt přestupku. Zvláštní subjekt přestupku je definován v ustanovení § 12 PřesZ, podle kterého je pachatelem, případně spolupachatelem přestupku osoba, která má nejen obecnou přestupkovou způsobilost, ale také zvláštní vlastnost, způsobilost či postavení.¹⁴ Tato specifická vlastnost, způsobilost či postavení je vymezena ve skutkové podstatě přestupku, je-li vyžadována.¹⁵ Podle ProvPoz je zvláštním subjektem například učitel autoškoly (viz § 125c odst. 3 ProvPoz).¹⁶ Co se týče subjektivní stránky, vycházíme z obecného pravidla stanoveného v ustanovení § 15 odst. 1 PřesZ, které říká, že: „*K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.*“¹⁷ Přestupek tedy musí být spáchán přinejmenším z nevědomé nedbalosti definované v ustanovení § 15 odst. 3 písm. b) PřesZ. Přestupky podle ProvPoz však mohou být zaviněny také úmyslně, a to jak ve formě úmyslu přímého, tak nepřímého.¹⁸ Ku příkladu v případě, kdy je úmyslně spáchán přestupek podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 5. ProvPoz, má tato forma zavinění za následek uložení trestu zákazu činnosti již při prvním spáchání předmětného přestupku.¹⁹ Naproti tomu v případě nedbalostního spáchání zmíněného dopravního přestupku je uložen trest zákazu činnosti až při recidivě.²⁰ Výjimku ze subjektivní stránky představují přestupky provozovatele vozidla podle ustanovení § 125f ProvPoz, když odstavce třetí předmětného ustanovení říká, že není vyžadováno zavinění.²¹ Jedná se tedy o tzv. objektivní odpovědnost provozovatele vozidla

¹² KUČEROVÁ: Zákon o silničním provozu..., s. 677.

¹³ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 99.

¹⁴ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ JEMELKA, VETEŠNÍK: Zákon o odpovědnosti..., s. 100.

¹⁶ KUČEROVÁ: Zákon o silničním provozu..., s. 705.

¹⁷ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ Tamtéž, s. 694-695.

²⁰ Tamtéž, s. 679.

²¹ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

neboli odpovědnost za výsledek, která je typická absencí subjektivní stránky.²² Za přešupek, kde není vyžadováno zavinění, může být odpovědný ten, kdo jej nezavinil²³ – v konkrétním případě provozovatel vozidla. Provozovatel vozidla se však může liberovat, pokud jsou naplněny liberační důvody upravené v ustanovení § 125f odst. 6 ProvPoz.²⁴

1.3.2 Procesněprávní rovina

V první řadě je na místě vymezit vztah mezi zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „SpŘ“), ProvPoz a PřesZ. Z ustanovení § 1 odst. 2 SpŘ vyplývá, že SpŘ je subsidiárním právním předpisem ve vztahu ke zvláštním právním úpravám,²⁵ tedy jak k ProvPoz, tak k PřesZ. To znamená, že v rozsahu, v jakém je nějaký procesní postup upraven ve zvláštním zákoně, se SpŘ neužije. Naproti tomu v situacích, které zvláštní právní úprava neřeší, se podpůrně postupuje právě podle SpŘ.²⁶ Co se týče ProvPoz a PřesZ, pak mezi těmito zákony také existuje vztah speciality a subsidiarity. PřesZ je obecnou normou upravující přestupky, tedy užije se až za situace, kdy zvláštní právní úprava (ProvPoz) nestanoví odlišně.²⁷ Z výše uvedeného vyplývá, že v případě, kdy příslušné správní orgány projednávají dopravní přešupek, postupují nejprve podle ProvPoz, následně podle PřesZ a až v poslední řadě podle SpŘ.

O dopravních přestupcích se jedná v rámci tzv. přestupkového řízení upraveného v PřesZ. K projednání přestupků podle ProvPoz je příslušná Policie České republiky a obecní policie – oba zmíněné policejní orgány projednávají dopravní přestupky příkazem na místě (viz ustanovení § 124 odst. 11 písm. d) a § 124 odst. 12 ProvPoz)²⁸ – a obecní úřad obce s rozšířenou působností (viz ustanovení § 124 odst. 5 písm. k) ProvPoz).²⁹

1.3.2.1 Příkazní řízení na místě

Příkazní řízení na místě je zvláštním typem rozhodnutí o přestupku, který má zjednodušit a urychlit projednávání přestupků³⁰ – tzv. zkrácené řízení o přestupcích.³¹ Příkazem na místě

²² GERLOCH, Aleš. Teorie práva. 5. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 179-180.

²³ Tamtéž.

²⁴ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ PRŮCHA: Správní řád s poznámkami..., s. 24.

²⁷ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1.

²⁸ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ JEMELKA, VETEŠNÍK: Zákon o odpovědnosti..., s. 747.

³¹ PRÁŠKOVÁ, Helena. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017, s. 401.

může přestupky podle ProvPoz projednat Policie České republiky či obecní policie,³² a to za splnění zákonem stanovených podmínek.³³ Oprávnění obecní policie je v tomto směru oproti Policii České republiky výrazně omezeno, když obecní policie může takto projednat pouze přestupky specifikované v ustanovení § 124 odst. 12 ProvPoz. Jedná se například o přestupek podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 ProvPoz.³⁴

Příkazem na místě lze uložit podle ustanovení § 91 odst. 1 PřesZ pokutu v maximální výši 10 000 Kč a v případě mladistvého obviněného maximálně ve výši 2 500 Kč (to však neplatí, je-li mladistvý podnikající fyzickou osobou). K uložení pokuty v tomto zkráceném řízení o přestupcích může dojít pouze za předpokladu, že budou splněny zákonné podmínky – nestačí domluva a obviněný, případně osoba jednající za obviněného, který je právníkem nebo podnikající fyzickou osobou, souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložení pokuty a její výši a také s vydáním příkazového bloku.³⁵ Podle ustanovení § 92 PřesZ „je-li příkazem na místě ukládána pokuta nebo peněžitá záruka za splnění povinnosti, obdrží obviněný příkazový blok. Podpisem příkazového bloku obviněným se příkaz na místě stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.“³⁶

1.3.2.2 Oznamování přestupku podle ProvPoz

Za situace, kdy nedojde k projednání dopravního přestupku ve zkráceném řízení (příkazní řízení na místě), mají orgány Policie České republiky, Vojenské policie a obecní policie tzv. oznamovací povinnost o skutečnosti, že byl spáchán přestupek podle ProvPoz, a to vůči příslušnému správnímu orgánu pro projednání přestupků podle tohoto zákona.

Pro orgány Policie České republiky a Vojenské policie tato povinnost vyplývá z ustanovení § 74 PřesZ. Podle předmětného ustanovení jsou za situace, kdy okolnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán přestupek podle ProvPoz, orgány policie povinny učinit nezbytná šetření ke zjištění podezřelého ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků, které jsou nezbytné pro pozdější dokazování před správním orgánem. O odhalených skutečnostech sepíše policejní orgán úřední záznam a nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozví, oznámí příslušnému správnímu orgánu, že se přestupek stal. Spolu s tímto oznámením předloží správnímu orgánu také sepsaný úřední záznam.³⁷ Jak plyne z výše uvedeného, orgány policie nejsou povinny přestupek oznamovat, jestliže věc vyřídí

³² Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

³³ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

³⁴ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

³⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ Tamtéž.

³⁷ Tamtéž.

příkazem na místě.³⁸ Oprávnění Policie České republiky rozhodnout příkazem na místě plyne z již zmiňovaného ustanovení § 91 PřesZ ve spojení s ustanovením § 124 odst. 11 písm. d) ProvPoz.³⁹ Naproti tomu Vojenská policie již oprávněním rozhodnout příkazem na místě v rámci projednávání přestupků podle ProvPoz nedisponuje, tudíž tuto bude oznamovací povinnost tížit vždy, když se o přestupku dozví.

Pro strážníky obecní policie oznamovací povinnost o podezření ze spáchání přestupku plyne z ustanovení § 10 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii (dále jen „ObPol“), podle kterého *„je strážník povinen oznámit příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek, jehož projednání patří do působnosti tohoto orgánu.“*⁴⁰ Toto oznámení musí být podle ustanovení § 10 odst. 3 ObPol *„doloženo důvody nebo důkazy, o něž se podezření opírá.“*⁴¹ Obecní policie, respektive strážník obecní policie, taktéž nemusí podezření ze spáchání přestupku oznámit, jestliže přestupek projedná příkazem na místě podle ustanovení § 91 odst. 2 písm. e) PřesZ či podle jiného zákona.⁴² Tímto jiným zákonem může být právě ProvPoz, ve kterém je oprávnění strážníků obecní policie k projednání některých přestupků příkazem na místě upraveno v ustanovení § 124 odst. 13 ProvPoz.⁴³

1.3.2.3 Standardní řízení

Nedojde-li k projednání přestupku příkazem na místě, probíhá standardní řízení o přestupku podle PřesZ. Podle ustanovení § 124 odst. 5 písm. k) ProvPoz je k projednání přestupků podle tohoto zákona věcně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.⁴⁴ Místní příslušnost správního orgánu k projednání přestupku se poté řídí PřesZ, konkrétně jeho ustanovením § 62, kdy z odstavce prvního plyne, že je k řízení místě příslušný správní orgán, v jehož obvodu byl přestupek spáchán. Nelze-li místní příslušnost určit podle odstavce prvního, nastupují na řadu další odstavce ustanovení § 62 PřesZ.⁴⁵ Může také dojít ke změně příslušnosti, například z důvodu vhodnosti, a to na základě ustanovení § 131 SpŘ.⁴⁶ Řízení o přestupku zde není podrobněji rozebráno, neboť jde o klasické přestupkové řízení podle PřesZ se subsidiárním užitím SpŘ a jeho podrobný popis není předmětem této práce.

³⁸ JEMELKA, VETEŠNÍK: Zákon o odpovědnosti..., s. 581.

³⁹ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. Zákon o obecní policii. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 198.

⁴³ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁶ JEMELKA, VETEŠNÍK: Zákon o odpovědnosti..., s. 458.

Za zmínku však stojí ustanovení § 125f ProvPoz, konkrétně jeho odstavce pátý, kde jsou stanoveny podmínky, které musejí být naplněny, aby příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností mohl projednat přestupek provozovatele vozidla a odstavec šestý, kde jsou upraveny liberační důvody provozovatele vozidla.

1.3.2.4 Výzva určená provozovateli vozidla k uhrazení částky

Výzva určená provozovateli vozidla k uhrazení určené částky je specifickým postupem (nejde o zkrácené ani standardní řízení), který se užívá k potrestání protiprávního jednání v silničním provozu. Souvisí s objektivní odpovědností provozovatele vozidla a také s jeho možným zproštěním odpovědnosti (liberací). Za splnění zákonem stanovených podmínek je provozovatel vozidla odpovědný za porušení pravidel silničního provozu i za situace, kdy vozidlo řídila jiná osoba.⁴⁷

ProvPoz v ustanovení § 125h stanoví, že: „*Obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění či oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky*“.⁴⁸ Výzva však může být učiněna pouze za splnění následujících předpokladů: porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích, příp. povinností řidiče bylo zjištěno pomocí automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy (dále jen „ATP“) nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání; porušení pravidel vykazuje znaky přestupku podle ProvPoz a jeho důsledkem není dopravní nehoda; není známa totožnost řidiče vozidla nebo není patrná z podkladu pro zahájení řízení o přestupku; jedná se o přestupek, který může být projednán uložením pokuty příkazem na místě. Částka, kterou má provozovatel vozidla uhradit, se stanoví ve stejné výši jako pokuta, která by mohla být uložena v příkazním řízení. Obecní úřad obce s rozšířenou působností přihlíží při stanovení určené částky k závažnosti přestupku. Splatnost je 15 dnů ode dne doručení výzvy,⁴⁹ přičemž v případě, kdy je uhrazena po datu splatnosti, je bezodkladně vrácena provozovateli vozidla⁵⁰ a správní orgán pokračuje v šetření přestupku. Pokud je však určená částka uhrazena do dne splatnosti, správní orgán věc odloží. Provozovatel vozidla má také možnost namísto zaplacení určené částky písemně sdělit správnímu orgánu údaje o totožnosti řidiče v době spáchání přestupku.⁵¹

⁴⁷ KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 306.

⁴⁸ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ KUČEROVÁ: Zákon o silničním provozu..., s. 772.

⁵¹ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

1.4 Videozáznam

Videozáznam je podle SpŘ jedním z možných důkazních prostředků k prokázání skutkového stavu. Tato skutečnost vyplývá z ustanovení § 51 odst. 1 SpŘ, které říká, že: „*K provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.*“⁵² Výčet důkazních prostředků uvedený v předmětném ustanovení je pouze demonstrativní. Dalším důkazním prostředkem vhodným ke zjištění stavu věci a získaným v souladu se zákonem může být právě videozáznam, a to jak pořízený orgánem veřejné moci, tak soukromou osobou. Členění obrazových záznamů podle osoby pořizovatele je důležité zejména z důvodu, že se mezi nimi vyskytují odlišnosti nejen v podmínkách samotného pořizování, ale také v následné použitelnosti těchto videozáznamů (viz níže, str. 19 an.).

Legální definici videozáznamu SpŘ ani jiný veřejnoprávní předpis neobsahují. Nicméně v souvislosti s problematikou diplomové práce, respektive pro úplnost, považuji za příléhavé z jisté zákonné definice vycházet. Nejvíce se obsahu pojmu videozáznam blíží definice obsažená v právu soukromém, konkrétně v zákoně č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) (dále jen „AutZ“). V ustanovení § 79 odst. 1 AutZ je vymezen pojem zvukově obrazový záznam, a to pro účely ochrany osobnostních práv autorských. Zvukově obrazový záznam je podle ustanovení § 79 odst. 1 AutZ definován jako „*záznam audiovizuálního díla nebo záznam jiné řady zaznamenaných, spolu souvisejících obrazů vyvolávajících dojem pohybu, ať již doprovázených zvukem, či nikoli, vnímatelných zrakem, a jsou-li doprovázeny zvukem, vnímatelných i sluchem*“.⁵³ Jak z jazykového výkladu ustanovení § 79 odst. 1 AutZ, tak z jeho komentovaného znění vyplývá, že zvukově obrazový záznam vždy obsahuje složku obrazovou a dále může, avšak nutně nemusí, obsahovat také složku zvukovou.⁵⁴ V rozsahu legální definice je chápán jako „*záznam řady zaznamenaných, spolu souvisejících obrazů vyvolávajících dojem pohybu, které mohou mít obsahovou podobu buď audiovizuálního díla, nebo jiných souvisejících obrazů vyvolávajících dojem pohybu bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o dílo, které splňuje pojmové znaky dle autorského zákona či nikoli.*“⁵⁵

⁵² Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁵³ Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁴ TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon, Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 803.

⁵⁵ Tamtéž.

Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) ve svém rozsudku ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 2 As 50/2005 stanovil, že chápe vztah soukromého a veřejného práva jakožto vztah práva obecného a zvláštního. Toto pojetí umožňuje při absenci či strohosti veřejnoprávní úpravy – za situace, kdy tato nemá samostatný smysl a účel – subsidiárně použít i ve veřejném právu normy práva soukromého.⁵⁶ Co se týče užití pojmů soukromého práva v právu veřejném, musíme pamatovat také na zásadu zákonnosti upravenou jak v ústavní rovině – ustanovení čl. 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava ČR“)⁵⁷ či ustanovení čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, ústavní zákon č. 23/1991 Sb., vyhlášený usnesením Představenstva České národní rady č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Listina“)⁵⁸, tak v rovině zákonné – ustanovení § 2 odst. 1 SpŘ.⁵⁹ S ohledem na výše uvedené mám tedy za to, že je v rámci veřejnoprávní úpravy, (nejen) pro účely diplomové práce, vhodné aplikovat definici zvukově obrazového záznamu podle AutZ, a to na základě logického argumentu a simile (na základě podobnosti). Vymezení předmětného termínu v soukromoprávní úpravě z obsahového hlediska odpovídá tomu, co můžeme považovat za obrazový záznam či videozáznam ve veřejnoprávním smyslu. Toto tvrzení lze podpořit také zásadou bezrozpornosti a jednoty právního řádu, podle které právní řád České republiky představuje jednotnou soustavu, jejíž dílčí části spolu navzájem souvisejí. Určité pravidlo chování často nebývá vyjádřeno v jednom, nýbrž ve více předpisech. V případě nejednoznačné odpovědi některého zákona na konkrétní právní otázku je nezbytností její vyložení v systémových souvislostech s dalšími předpisy tak, aby došlo k její spravedlivému a rozumnému zodpovězení.⁶⁰

Označení „videozáznam“ je v textu diplomové práce často zaměněno za termíny obrazový či audiovizuální záznam. Všechny uvedené pojmy jsou zde vnímány právě ve smyslu zaznamenání obrazu, které může být v některých případech také doprovázeno zvukem, nicméně tento není podmínkou.

1.4.1 Získávání (pořizování) videozáznamů

Z Ústavy ČR i z Listiny vyplývá, že orgány veřejné moci jsou povinny při uplatňování státní moci postupovat pouze v souladu s tím, co jim dovolí zákon. Stanoví to konkrétně čl. 2 odst. 2 Listiny (srov. čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR), podle kterého „*lze státní moc uplatňovat*

⁵⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 2 As 50/2005.

⁵⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸ Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 23/1991 Sb., vyhlášený usnesením Představenstva České národní rady č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2004, sp. zn. 1 As 9/2003.

jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon.⁶¹ Také v případě pořizování videozáznamů se tedy uplatní výše uvedený princip a je zapotřebí, aby orgán veřejné moci měl k pořizování videozáznamů pravomoc,⁶² resp. aby existovalo zákonné zmocnění k jeho získání. Tímto zákonným zmocněním však není ustanovení § 51 odst. 1 SpŘ, nicméně jej nalezneme ve zvláštních zákonech. Například zákonné zmocnění k pořizování zvukových, obrazových či jiných záznamů příslušníků Policie České republiky se nachází v ustanovení § 62 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o PČR“).⁶³ Bez zmocnění ve zvláštním zákoně není orgán veřejné moci oprávněn videozáznam pořídít, natož s ním následně nakládat jako s důkazním prostředkem v rámci přestupkového řízení. Orgány veřejné moci musejí při pořizování videozáznamů dbát také ochrany osobnosti, soukromí⁶⁴ a s nimi související ochrany osobních údajů.⁶⁵

Naproti tomu, pokud jde o pořizování videozáznamů soukromými osobami, zde platí, že podmínky pro jejich pořizování jsou mírnější. Podle čl. 2 odst. 3 Listiny (srov. čl. 2 odst. 4 Ústavy ČR) „každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“.⁶⁶ Soukromé osoby tedy mohou videozáznamy pořizovat bez výslovného zákonného zmocnění a orgány veřejné moci jim nemohou získávání obrazových záznamů zakázat, pokud k tomu nemají výslovné oprávnění v zákoně. Nemůžeme však říct, že pro pořizování videozáznamů soukromými osobami neexistují žádné limity. Stejně jako orgány veřejné moci musejí dbát ochrany osobnosti, soukromí⁶⁷ a s nimi související ochrany osobních údajů.⁶⁸

1.4.2 Získávání (pořizování) videozáznamů a ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů

Jak již bylo nastíněno výše, v souvislosti s pořizováním obrazových či zvukově obrazových záznamů může být zasaženo do některých základních lidských práv a svobod

⁶¹ Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 23/1991 Sb. vyhlášený usnesením Představenstva České národní rady č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů; Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² WAGNEROVÁ, Eliška a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR a. s., 2012, s. 87.

⁶³ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁶ Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 23/1991 Sb. vyhlášený usnesením Představenstva České národní rady č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), ve znění pozdějších předpisů.

zaznamenaných osob, které jsou zakotveny v ústavním pořádku České republiky, zejména do již zmíněného práva na ochranu soukromí [viz čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod publikované ve sbírce zákonů ve formě sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Evropská úmluva“), čl. 7 odst. 1, čl. 10 a čl. 13 Listiny]⁶⁹ a pod něj spadající ochranu osobnosti [viz ustanovení § 81 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“)]⁷⁰ či do ochrany osobních údajů.⁷¹

Pojem soukromí nelze definovat uzavřeným výčtem hodnot, které do něj spadají, neboť se neustále vyvíjí.⁷² Jedná se zejména o rychlý vývoj moderních technologií, který rozšiřuje interpretaci pojmu soukromí o oblasti, které před několika lety nebyly vůbec využívány, např. snímání veřejného prostranství pomocí kamerových systémů, užívání mobilních telefonů či GPS navigací apod.⁷³ Právo na ochranu soukromí často koliduje s jinými právy, není tedy právem absolutním a je třeba tyto práva mezi sebou poměřovat.⁷⁴ Termínem „soukromí“ či „soukromý život“ se ve velké míře zabývá judikatura Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Ve svém rozsudku ze dne 16. 12. 1992, Niemietz vs. Německo ESLP stanovil, že pojem „soukromý život“ nemůžeme chápat pouze ve smyslu jakéhosi „vnitřního okruhu“ života jedince, nýbrž zde můžeme zahrnout také aktivitu profesní či obchodní, resp. právo na vytváření a rozvíjení vztahů s dalšími osobami.⁷⁵ V této souvislosti se také vyskytuje otázka, zda běžné zaznamenávání veřejného prostranství může být zásahem do čl. 8 Evropské úmluvy. K této problematice se ESLP vyjádřil tak, že se o takovýto zásah nejedná, když tento záznam slouží legitimnímu účelu. Zaznamenání veřejného prostranství můžeme připodobnit k situaci, kdy osoba procházející takto veřejně přístupným místem může být viděna všemi přítomnými osobami. Zásah do soukromí však může nastat v případě, kdy je záznam nelegitimně zpřístupněn veřejnosti.⁷⁶ Ochrana osobnosti spadající pod ochranu soukromí je v zákonné rovině zakotvena v ustanovení § 84 an. OZ. Co se týče neoprávněného zásahu do ochrany osobnosti, z rozsudku Nejvyššího soudu (dále jen „NS“) ze dne 19. 10. 2005, sp. zn. 30 Cdo 936/2005 vyplývá, že k zasažení do práva na

⁶⁹ Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášena pod č. 209/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů; Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 23/1991 Sb. vyhlášený usnesením Představenstva České národní rady č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), ve znění pozdějších předpisů.

⁷² MATES, Pavel. Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů. Praha: Leges, 2019, s. 18.

⁷³ BARTOŇ, Michal a kol. Základní práva. Praha: Leges, 2016, s. 284-285.

⁷⁴ Tamtéž, s. 285.

⁷⁵ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 12. 1992, Niemietz vs. Německo, č. 13710/88.

⁷⁶ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 1. 2003, Peck vs. Spojené království, č. 44647/98.

podobu (součást ochrany osobnosti) dochází v případě, kdy je osoba ze záznamu identifikovatelná.⁷⁷ K tomu musí přistoupit skutečnost, že jde o záznam pořízený bez souhlasu dotčené osoby či bez zákonné licence.⁷⁸

Pořizování videozáznamů je ve většině případů zpracováním osobních údajů, na které dopadá nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/3S (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (dále jen „GDPR“)⁷⁹ a adaptační zákon k GDPR, kterým je zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů (dále jen „ZOÚ“). GDPR je bez nutnosti implementace přímo závazné pro všechny členské státy, nicméně ponechává prostor pro řešení určitých otázek vnitrostátní úpravou jednotlivých členských států. V České republice je tímto prováděcím právním předpisem právě ZOÚ, který zároveň implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady EU 2016/680 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (dále jen „směrnice 2016/680“).⁸⁰ Zpracováním se ve smyslu čl. 4 odst. 2 GDPR rozumí *„jakákoliv operace nebo soubor operací s osobními údaji nebo soubory osobních údajů, který je prováděn pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení.“* Osobními údaji jsou poté v souladu s čl. 4 odst. 1 GDPR *„veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě; identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby“*.⁸¹ Na termín osobní údaj tedy nahlížíme poměrně široce. Nemusí se jednat

⁷⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2005, sp. zn. 30 Cdo 936/2005.

⁷⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

⁷⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/3S (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

⁸⁰ VLACHOVÁ, Barbora, MAISNER, Martin. Zákon o zpracování osobních údajů. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 2-3.

⁸¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/3S (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

pouze o klasické písemné či číselné údaje, ale mohou se vyskytovat také ve formě audiovizuálního záznamu. Nezbytným kritériem, aby se jednalo o osobní údaj – a to ve všech formách, kterými může být vyjádřen – je, že osoba musí být identifikovatelná.⁸² Abychom mohli hovořit o legálním zpracování osobních údajů, je zapotřebí mít právní důvod k jejich zpracování, který vyplývá z čl. 6 odst. 1 GDPR. Bez tohoto důvodu se jedná o nezákonné zpracování osobních údajů a musí dojít k jejich likvidaci.⁸³ Čl. 6 odst. 1 GDPR stanoví, že: *„Zpracování je zákonné, pouze pokud je splněna nejméně jedna z těchto podmínek a pouze v odpovídajícím rozsahu: a) subjekt údajů udělil souhlas se zpracováním svých osobních údajů pro jeden či více konkrétních účelů; b) zpracování je nezbytné pro splnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost tohoto subjektu údajů; c) zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje; d) zpracování je nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby; e) zpracování je nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce; f) zpracování je nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě.“*⁸⁴

1.4.3 Použitelnost videozáznamu jako důkazního prostředku

Použitelnost videozáznamu pro potřeby dokazování velmi úzce souvisí právě s jeho zákonným získáním. Abychom se mohli bavit o použitelnosti videozáznamu jako důkazního prostředku, je nezbytné, aby byl pořízen v souladu se zákonnými podmínkami.

NSS ve svém rozsudku ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010 judikoval, že v případě, kdy videozáznam nezasahuje do práva na soukromí osoby, která je na záznamu zobrazena, je takový obrazový záznam použitelný jakožto důkazní prostředek v sankčním řízení, nehledě na to, zda s jeho pořízením vyslovila dotčená osoba souhlas či nikoli. Naproti tomu v případě, kdy je zde možný zásah do osobnostních práv, je zapotřebí, v rámci posuzování jeho použitelnosti ve správním řízení, určit, kdo jej pořídil – zda orgán veřejné moci či soukromá osoba.⁸⁵

⁸² PATTYNOVÁ, Jana a kol. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Zákon o zpracování osobních údajů. Komentář. 2. vydání. Praha: Leges, 2019, s. 58-59.

⁸³ Tamtéž, s. 82.

⁸⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

⁸⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

V případě, kdy je tento videozáznam pořízen orgánem veřejné moci, je nutné, aby byly splněny veškeré podmínky, které vyžaduje zákon, tedy aby byl pořízen a následně s ním bylo zacházeno striktně na základě zákona a v jeho mezích. Teprve tehdy půjde o použitelný důkazní prostředek.⁸⁶ NSS v rozsudku ze dne 2. 8. 2013, sp. zn. 4 As 28/2013 stanovil, že za situace, kdy je videozáznam pořízen orgánem veřejné moci v rozporu se zákonem, jej nelze podle ustanovení § 51 odst. 1 SpŘ užit jako důkazní prostředek ve správním řízení. K jeho pořízení v rozporu se zákonem dochází nejen za situace, kdy není pořízen v souladu s úřední licenci⁸⁷ – pořízení videozáznamu či podobizny člověka nemá přímý vztah k předmětu řízení či k jeho účelu⁸⁸ – ale také v případě, kdy záznam není v souladu se zákonem zabezpečen proti neoprávněnému přístupu, změně, zničení, odcizení, zneužití nebo neoprávněnému zpracování.⁸⁹ Dále v této souvislosti NSS judikoval ve svém rozsudku ze dne 5. 11. 2009, sp. zn. 1 Afs 60/2009, že: „v českém právním řádu neexistuje žádný právní základ pro utajené pořizování audiovizuálních nahrávek orgány veřejné moci pro účely správního řízení, pokud tyto zasahují do „soukromého života“ fyzických osob.“ Takovým základem není ani ustanovení § 51 odst. 1 SpŘ.⁹⁰ V rámci správního řízení nám totiž chybí právní úprava, která by byla srovnatelná s ustanovením § 158d zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) (dále jen „TrŘ“).⁹¹ Z tohoto důvodu je také videozáznam pořízený orgánem veřejné moci v utajení nezákonně získaným záznamem pro účely správního řízení, a proto je jako důkazní prostředek zásadně nepoužitelný.

Naproti tomu za situace, kdy se jedná o videozáznam zasahující do osobnostních práv zaznamenané osoby, avšak získaný soukromou osobou, zde jsou podmínky jeho použitelnosti mírnější. Samozřejmě je přípustný v okamžiku, kdy byl pořízen v souladu se zákonem, tedy dala-li k jeho získání zaznamenaná osoba souhlas (včetně souhlasu konkludentního) či k jeho pořízení došlo v souladu s některou ze zákonných licencí (srov. ustanovení § 88 OZ a § 89 OZ).⁹² Nicméně, na rozdíl od videozáznamů pořízených orgány veřejné moci, případné nedodržení zákonných podmínek k pořízení videozáznamu soukromými osobami automaticky neznamená jeho nepoužitelnost či nepřípustnost jakožto důkazního prostředku. V této situaci

⁸⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

⁸⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁸ MELZER, Filip, TĚGL, Petr. a kol. Občanský zákoník – velký komentář. Svazek I. § 1–117. Praha: Leges, 2013, s. 561.

⁸⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2013, sp. zn. 4 As 28/2013.

⁹⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2009, sp. zn. 1 Afs 60/2009.

⁹¹ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

⁹² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

dochází k poměřování kolidujících si práv, a to klasickým testem proporcionality tak, jak je judikován Ústavním soudem (dále jen „ÚS“).⁹³

1.5 Dílčí závěr

Dopravní přestupek není v současné době legálně definován, je však charakteristický svým specifickým druhovým objektem, kterým je bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích. Skutkové podstaty dopravních přestupků jsou vymezeny ve vícero zákonech, zejména v ProvPoz, SilDop či PozKom a jedná se o nich v rámci přestupkového řízení podle PřesZ, přičemž rozhodnuto může být buď v rámci tzv. zkráceného řízení, kterým je příkazní řízení na místě, či ve standardním přestupkovém řízení. Existuje také specifický postup, který je možno za splnění zákonem stanovených podmínek uplatnit vůči provozovateli vozidla, a to výzva určená provozovateli vozidla k uhrazení určené částky. Tato souvisí s objektivní odpovědností provozovatele vozidla a může vést k odložení věci.

Důkazním prostředkem k prokázání skutkového stavu může být na základě ustanovení § 51 odst. 1 SpŘ videozáznam, pokud je získán a dále je s ním nakládáno v souladu se zákonnými podmínkami. Legální definice videozáznamu se ve veřejném právu nevyskytuje. Musíme tedy nahlédnout do práva soukromého. V AutZ je vymezen pojem zvukově obrazový záznam. S ohledem na koncepci veřejného práva jakožto práva zvláštního k právu soukromému a absenci veřejnoprávní definice pojmu videozáznam, aniž by tato absence vykazovala samostatný smysl a účel, je možné vztáhnout definici podle AutZ také na videozáznam ve veřejnoprávním smyslu. Ujijeme právní argumentaci na základě argumentu a simile (na základě podobnosti). Použitelnost definice „zvukově obrazového záznamu“ podle AutZ podpoří také zásada bezrozpornosti a jednoty právního řádu.

Obrazové záznamy rozlišujeme podle osoby pořizovatele na videozáznamy pořízené orgány veřejné moci a videozáznamy pořízené soukromými osobami. Toto členění je důležité zejména z důvodu, že se mezi nimi vyskytují odlišnosti nejen v podmínkách samotného pořizování, ale také v následné použitelnosti těchto videozáznamů. Za situace, kdy je videozáznam pořízen orgánem veřejné moci, je důležité, aby byly striktně splněny veškeré zákonné podmínky, které jsou pro jeho získání, zabezpečení a použití stanoveny, jinak nemůže být použit jakožto důkazní prostředek ve správním řízení. Naproti tomu u obrazových záznamů pořízených soukromými osobami jsou tyto podmínky mírnější. Případné nedodržení zákonných podmínek k pořízení videozáznamu soukromými osobami automaticky neznamená

⁹³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

jeho nepoužitelnost či nepřípustnost jakožto důkazního prostředku, nýbrž dochází k poměrování kolidujících si práv, a to klasickým testem proporcionality.⁹⁴

⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

2 Videozáznamy pořízené orgány veřejné moci

2.1 Úvod

V rámci přestupkového řízení dochází velmi často k objasňování dopravních přestupků videozáznamy pořízenými orgány veřejné moci. Nejčteněji jsou využívány obrazové záznamy pořízené Policií České republiky, v omezenější míře poté obecní policií. K odpovědi na otázku, proč tomu tak je, nám může dopomoci vymezení jejich působnosti. „*Úkolem Policie České republiky je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek...*“⁹⁵ Obecní policie poté „*zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce...*“⁹⁶ K naplnění své působnosti následně užívají různé prostředky, které mají k dispozici, přičemž k tomu, aby mohly pořídit videozáznam, potřebují zákonné zmocnění.⁹⁷ Toto zákonné zmocnění vyplývá pro Policii České republiky ze zákona o PČR a pro obecní policii z ObPol. K tomu, aby mohl být videozáznam použit jako důkazní prostředek, je nezbytné, aby byl získán v souladu se zákonem, ale také s ním musí být na základě zákona a v jeho mezích nakládáno.⁹⁸ Otázkou je, zda je zákonné zmocnění v právní úpravě dostatečně efektivní. Co se týče technických zařízení k obrazové dokumentaci dopravních přestupků, těch mají příslušníci Policie České republiky a strážníci obecní policie hned několik, a to zejména městské kamerové dohlížecí systémy, automatizované technické prostředky a další technické prostředky pořizující zvukové, obrazové nebo jiné záznamy.

2.2 Videozáznamy pořízené Policií České republiky

Zákonné zmocnění k pořizování zvukově obrazových záznamů příslušníky Policie České republiky se nachází v ustanovení § 62 odst. 1 zákona o PČR. Podle předmětného ustanovení „*policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu.*“⁹⁹ Ustanovení § 62 odst. 1 zákona o PČR můžeme rozdělit na dvě části.

První část předmětného ustanovení říká, že policie může v rámci plnění svých úkolů zaznamenávat osoby a věci vyskytující se na místech veřejnosti přístupných.¹⁰⁰ Z výrazových

⁹⁵ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁶ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁷ Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 23/1991 Sb. vyhlášený usnesením Představenstva České národní rady č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů; Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

⁹⁹ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁰ Tamtéž.

prostředků užitých v ustanovení § 62 odst. 1 zákona o PČR vyplývá, že zatímco zaznamenávaná osoba či věc se musejí vyskytovat na veřejném prostranství, záznamové zařízení může být umístěno také na soukromém místě, kde se veřejnost nevyskytuje. Obecně mohou příslušníci Policie České republiky videozáznamy pořizovat informovaně či utajeně, kdy v obou případech je nezbytné postupovat v souladu se zákonnou úřední licencí, případně získat souhlas zaznamenávané osoby.¹⁰¹ Za situace, kdy však videozáznam pořízený v utajení zasahuje do soukromého života zaznamenané osoby, není pro něj v rámci správního trestání právní základ. Za tento základ nemůžeme považovat ustanovení § 51 odst. 1 SpŘ, nýbrž by v právní úpravě musela existovat obdoba ustanovení § 158d TrŘ. Takto nezákonně získaný obrazový záznam by tedy byl zásadně nepoužitelným důkazním prostředkem ve správním řízení.¹⁰² Videozáznamy mohou být v zákonných mezích pořizovány například za účelem ochrany veřejného pořádku, získávání důkazních prostředků pro trestní či správní řízení, pořízení záznamu policejních úkonů, zákroků na místech veřejnosti přístupných apod.¹⁰³

Druhá část předmětného ustanovení hovoří o pořízení záznamu policejních úkonů a zákroků. Příslušník Policie České republiky je tedy oprávněn pořizovat videozáznamy při výkonu své pravomoci. V těchto případech se již nemusí jednat pouze o zaznamenávání zákroků na veřejně přístupných místech, ale může se jednat o pořízení záznamu jakýchkoli úkonů, např. videokamerou připevněnou na policejní uniformě.¹⁰⁴

Ustanovení § 62 odst. 1 zákona o PČR je tzv. úřední licencí upravenou v ustanovení § 88 odst. 2 OZ. Při pořizování videozáznamu k úřednímu účelu upravenému v zákoně o PČR, konkrétně v ustanovení § 2, není třeba svolení zaznamenávané osoby. Osoba, která je v souladu s úředním účelem dokumentována nemá právo pořizování videozáznamu své osoby odmítnout. Policisté však musejí postupovat v souladu se zásadou přiměřenosti upravenou v ustanovení § 11 zákona o PČR, tedy dbát na to, aby s ohledem na účel, kterého chtějí dosáhnout, nebylo pořízení videozáznamu nepřiměřeným zásahem do práv a svobod dokumentované osoby. V případě, kdy by byl zásah do osobnostních práv zaznamenané osoby nepřiměřený – s ohledem na zákrokem či úkonem sledovaný účel – mohla by se daná osoba bránit podáním žaloby na ochranu osobnosti podle ustanovení § 82 či ustanovení § 83 OZ.¹⁰⁵

¹⁰¹ VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 253.

¹⁰² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2009, sp. zn. 1 Afs 60/2009.

¹⁰³ VANGELI: Zákon o Policii..., s. 253.

¹⁰⁴ Tamtéž.

¹⁰⁵ Tamtéž.

Při pořizování obrazových, zvukových a jiných záznamů a následném nakládání s nimi postupovali příslušníci Policie České republiky do 31. května 2021 také v souladu s vnitřním předpisem, kterým byl závazný pokyn policejního prezidenta č. 199/2008, o používání technických dokumentačních prostředků (dále jen „pokyn o používání TDP“). Vzhledem k tomu, že šlo o interní předpis, který byl značně zastaralý a od roku 2008 došlo nejen k nárůstu využívání technických dokumentačních prostředků příslušníky Policie České republiky a k vývoji moderních technologií, ale především ke zrušení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů prostřednictvím ZO, došlo ke zpracování nového pokynu policejního prezidenta č. 89/2021, o pořizování obrazových, zvukových nebo kombinovaných záznamů (o pořizování záznamů), (dále jen „pokyn o pořizování záznamů“), který pokyn o používání TDP s účinností k 1. červnu 2021 zrušil a nahradil jej.¹⁰⁶

Novelizace pokynu o používání TDP byla skutečně potřebná, neboť byl stručný a neodpovídal požadavkům stanoveným GDPR. Naproti tomu v pokynu o pořizování záznamů jsou již podrobně vymezeny subjekty zpracování osobních údajů, které jsou rozděleny na spravující orgány, zpracovatele a příjemce, přičemž nechybí ani vymezení jejich úkolů, zejména povinností. Dále je zde např. podrobně rozebráno nakládání s pořízenými videozáznamy, konkrétně jejich ukládání na záznamní úložiště, časový rozsah, doba uchování a výmaz záznamu či podmínky využívání pořízeného videozáznamu. V neposlední řadě považuji za příléhavé, že pokyn o pořizování záznamů výslovně dopadá také na obrazové záznamy pořízené na osobní záznamová zařízení (např. mobilní telefony). Doposud přípustnost pořizování videozáznamů příslušníky Policie České republiky na mobilní telefon vyplývala z rozsudku NSS ze dne 2. 8. 2013, sp. zn. 4 As 28/2013, nicméně nebylo podrobně stanoveno, jak má být s předmětným záznamem dále nakládáno. Mám tedy za to, že nový pokyn o pořizování záznamů vyplnil potřebné mezery, které se nacházely v pokynu o používání TDP.

2.2.1 Zpracování informací a osobních údajů Policií ČR

Policie České republiky při zpracovávání informací a osobních údajů v rámci správního trestání postupuje v souladu s GDPR a ZOÚ. V ustanovení § 24 odst. 1 ZOÚ jsou vymezeny situace, kdy se při zpracování osobních údajů orgány veřejné moci užije hlava III. ZOÚ vylučující působnost GDPR. Předmětné ustanovení říká, že: *„Nestanoví-li zákon jinak, ustanovení této hlavy se použijí při zpracování osobních údajů, které je nezbytné pro plnění*

¹⁰⁶ Informace poskytnuty Policejním prezidiem České republiky dne 26. 3. 2021 na základě žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ze dne 12. 3. 2021; Informace poskytnuty Policejním prezidiem České republiky dne 14. 6. 2021 na základě žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ze dne 13. 6. 2021.

úkolu a výkon veřejné moci spravujícího orgánu stanovených jinými zákony za účelem předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů, výkonu trestů a ochranných opatření, zajišťování bezpečnosti České republiky nebo zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech.“¹⁰⁷ Z výše uvedeného můžeme analogicky dovodit, že pod uvedený výčet nespadá správní trestání. V opačném případě by šlo o nepřipustné rozšíření působnosti směrnice 2016/680.¹⁰⁸ Z tohoto důvodu v rámci správního trestání hlavu III. neužijeme a budeme postupovat v mezích GDPR.

Podle čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR je jednou z podmínek zákonnosti zpracování nezbytnost tohoto zpracování pro splnění právní povinnosti, která se správce týká.¹⁰⁹ Tuto podmínku rozvádí čl. 6 odst. 3 GDPR, když říká, že *„základ pro zpracování musí být stanoven právem Unie nebo právem členského státu, které se na správce vztahuje, kdy účel zpracování musí vycházet z tohoto právního základu a zpracování musí být nutné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu či při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce.*“¹¹⁰ Úkoly Policie České republiky jsou vymezeny v ustanovení § 2 zákona o PČR – jsou jimi např. ochrana bezpečnosti, majetku, veřejného pořádku a další.¹¹¹ Základem pro zpracování osobních údajů Policií České republiky je poté ustanovení § 60 odst. 1 zákona o PČR, které stanoví, že: *„policie zpracovává v souladu s tímto zákonem a jiným právním předpisem informace včetně osobních údajů v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů.*“¹¹² Informacemi jsou ve smyslu předmětného ustanovení jakékoli *„zpracovávané či zpracovatelné údaje“*, tedy nejen osobní údaje, ale také utajované informace či údaje statistické apod.¹¹³ Podrobněji zákon o PČR o zpracování osobních údajů hovoří v ustanovení § 79 an. zákon o PČR. Podle ustanovení § 79 zákona o PČR zpracovává Policie České republiky osobní údaje, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů, kterými jsou např. zajišťování bezpečnosti České republiky, zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, případně pátrání po osobách a věcech, což je plně v souladu s čl. 6 odst. 3 GDPR. Policie České republiky poté tyto údaje uchovává a nejméně jednou za tři roky přešetří, zda jsou údaje stále potřebné v rámci plnění úkolů souvisejících s účelem, pro který byly zpracovány (viz ustanovení § 82 zákona o PČR). Podle ustanovení § 87 zákona o PČR policie tyto osobní

¹⁰⁷ Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁸ VLACHOVÁ, MAISNER: Zákon o zpracování..., s. 57.

¹⁰⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

¹¹⁰ Tamtéž.

¹¹¹ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹² Tamtéž.

¹¹³ VANGELI: Zákon o Policii..., s. 242.

údaje neodstraní, pokud jsou stále potřebné „pro účely uvedené v § 79 odst. 1 nebo jde-li o osobní údaje, které jsou součástí spisového materiálu, bez ohledu na to, zda jsou zpracovány v listinné nebo automatizované podobě...“.¹¹⁴

Dále ustanovení § 60 odst. 2 zákona o PČR stanoví, že: „zpracovávané informace musí policie zabezpečit před neoprávněným přístupem, změnou, zničením, ztrátou nebo odcizením, zneužitím nebo jiným neoprávněným zpracováním. Policie dále učiní nezbytná opatření pro zajištění bezpečnosti a spolehlivosti provozovaného informačního systému. Tímto nejsou dotčeny povinnosti podle jiného právního předpisu.“¹¹⁵ NSS judikoval ve svém rozsudku ze dne 2. 8. 2013, sp. zn. 4 As 28/2013, že nejen postup v souladu s ustanovením § 62 odst. 1 zákona o PČR, ale také v souladu s ustanovením § 60 zákona o PČR je podmínkou k tomu, aby byl videozáznam pořízen v souladu se zákonem, a tedy byl použitelným důkazním prostředkem ve správním řízení. V opačném případě by totiž zasahoval do práva na ochranu soukromí a nebylo by možno jej v rámci dokazování ve správním řízení použít.¹¹⁶ S informacemi získanými příslušníky Policie České republiky lze tedy nakládat pouze za účelem naplnění působnosti Policie České republiky či k plnění dalších úkolů, které jí svěřuje právní předpis. Neoprávněné zpracování údajů Policií České republiky by mohlo mít povahu trestného činu.¹¹⁷

Za situace, kdy příslušník Policie České republiky zaznamenává místa veřejně přístupná, přičemž tyto záznamy se netýkají fyzických osob a neobsahují žádné osobní údaje, může je pořizovat bez souhlasu či zákonné úřední licence, stejně jako soukromá osoba. Příkladem může být ohledání místa činu a zaznamenání tohoto úkonu na záznamové zařízení (např. na videokameru), avšak pouze v případě, kdy se na videozáznamu neobjevuje fyzická osoba či osobní údaje.¹¹⁸ Většinou však videozáznamy obsahují osobní údaje a vztahují se na ně tedy obecná pravidla pro zpracovávání osobních údajů.¹¹⁹

2.2.2 Vyžadování pomoci od osob a orgánů

Příslušníci Policie České republiky jsou na základě ustanovení § 18 zákona o PČR oprávněni požadovat od ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a dalších orgánů veřejné správy, rovněž i od fyzických a právnických osob věcnou a osobní pomoc. Především mohou žádat podklady a informace, které potřebují ke splnění určitého úkolu. Veškeré zmíněné

¹¹⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2013, sp. zn. 4 As 28/2013.

¹¹⁷ VANGELI: Zákon o Policii..., s. 242.

¹¹⁸ VANGELI: Zákon o Policii..., s. 253.

¹¹⁹ Tamtéž.

orgány a osoby mají povinnost pomoc poskytnout, ledaže jim v tom brání mlčenlivost, ať už stanovená zákonem či uznaná státem, nebo plnění jiné zákonné povinnosti¹²⁰ (například provádění svých vlastních úkolů).¹²¹ Fyzická osoba nemusí pomoc poskytnout také v případě, kdy by tímto jednáním vážně ohrozila sebe či osobu blízkou. Kromě zmíněných výjimek je každá osoba (ať už fyzická či právnická) povinna podle ustanovení § 114 zákona o PČR pomoc poskytnout bezodkladně a bezplatně.¹²² V opačném případě může být sankcionována za přešupek proti veřejnému pořádku podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.¹²³

O možnosti požadovat pomoc na tomto místě hovořím z důvodu, že v rámci vzájemné spolupráce mezi orgány veřejné správy či od fyzických a právnických osob existuje možnost vyžádat si také videozáznamy, které mohou následně přispět k objasnění dopravního přestupku. Například Policie České republiky může požadovat obrazové záznamy z městských kamerových dohlížecích systémů (dále jen „MKDS“) pořízených obecní policií v místě hromadné dopravní nehody. Tyto videozáznamy mohou být stěžejním důkazním prostředkem, ke kterému má Policie České republiky díky ustanovení § 18 zákona o PČR zaručen přístup i v případě, kdy není pořizovatelem předmětného záznamu.

2.3 Videozáznamy pořízené obecní/městskou policií

Zákonné zmocnění k pořizování videozáznamů obecní policií je upraveno v ustanovení § 24b odst. 1 ObPol. Předmětné ustanovení říká, že „*obecní policie je oprávněna, je-li to potřebné pro plnění jejích úkolů podle tohoto nebo jiného zákona, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných, popřípadě též zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu zákroku nebo úkonu.*“¹²⁴ Za tímto účelem je obecní policie oprávněna na veřejně přístupných místech zřídit MKDS, které mají z jedné strany výrazný preventivní charakter, z druhé strany mohou být tímto způsobem pořízené videozáznamy významným důkazním prostředkem při objasňování dopravních či jiných přestupků¹²⁵ (podrobněji k MKDS viz str. 33 an.). NSS ve svém rozsudku ze dne 7. 6. 2018, sp. zn. 10 As 15/2018 stanovil, že je nezbytné, aby byl MKDS obecní policií zřízen opravdu k plnění jejích úkolů, které jsou vymezeny v zákoně. V opačném případě se jedná o nelegálně zřízený kamerový systém a důkazní prostředky z něj získané jsou nezákonné a procesně nepoužitelné. „*Jiná by*

¹²⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹²¹ VANGELI: Zákon o Policii..., s. 81.

¹²² Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹²³ Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁴ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁵ VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. Zákon o obecní policii. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 355.

byla situace tehdy, pokud by kamerový systém sloužil k plnění zákonných úkolů obecní policie (např. monitorovací systém sloužící primárně k zjišťování dopravních přestupků v rámci působnosti obecní policie, event. sloužící k dohledu nad místními záležitostmi veřejného pořádku), strážníci by však na něm objevili určitý přestupek, který by byl mimo působnost obecní policie. Takovýto důkaz vzešlý z legálně provozovaného kamerového systému by samozřejmě byl procesně použitelný, obecní policie by jej měla oznámit k projednání přestupku příslušnému správnímu orgánu.“¹²⁶

Ustanovení § 24b odst. 1 ObPol je úřední licenci podle ustanovení § 88 odst. 2 OZ.¹²⁷ Co se týče zpracování osobních údajů, stejně jako Policie České republiky, také obecní policie při zpracování informací a osobních údajů postupuje v souladu s GDPR a ZOÚ. Na obecní policii se však na rozdíl od Policie České republiky za žádné situace nevztahuje hlava III. ZOÚ, která představuje právní úpravu zpracování osobních údajů vztahující se k činnostem orgánů veřejné moci, které jsou vyloučeny z působnosti GDPR (viz ustanovení § 24 odst. 3 ZOÚ).¹²⁸

V souladu s ustanovením § 24a ObPol zpracovává obecní policie osobní údaje, které jsou nezbytné k plnění jejích úkolů, přičemž nejméně každé 3 roky prověří, zda jsou zpracované údaje stále nezbytné k plnění jejích úkolů. Pokud dojde k závěru, že údaje již potřebné nejsou, bez zbytečného odkladu uskuteční jejich likvidaci.¹²⁹ Působnost obecní policie je vymezena v ustanovení § 2 ObPol, kdy obecní policie v rámci zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku zejména přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, odhaluje přestupky, které jsou v působnosti obce, podílí se na prevenci kriminality v obci a další.¹³⁰ Zpracování osobních údajů v rámci správního trestání obecní policií je totožné jako u Policie České republiky, z tohoto důvodu zde již není podrobněji rozebráno.

2.4 Technická zařízení k obrazové dokumentaci dopravních přestupků

2.4.1 Městské kamerové dohlížecí systémy (MKDS)

MKDS jsou celky, které provozuje buď obecní policie, anebo Policie České republiky.¹³¹ Zákonné zmocnění k jejich provozování nalezneme v ustanovení § 24b odst. 1 ObPol

¹²⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, sp. zn. 10 As 15/2018.

¹²⁷ VETEŠNÍK, JEMELKA: Zákon o obecní policii..., s. 355.

¹²⁸ Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁹ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁰ Tamtéž.

¹³¹ JANEČKOVÁ, Eva, BARTÍK, Václav. Kamerové systémy v praxi. Právní režim z pohledu ochrany osobních údajů a ochrana osobnosti. Praha: Linde Praha, a.s., 2011, s. 159.

a v ustanovení § 62 odst. 1 zákona o PČR.¹³² MKDS zaznamenávají veřejná prostranství.¹³³ Veřejným prostranstvím jsou podle ustanovení § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) „všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“¹³⁴ Podle nálezu ÚS ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02 je při vymezení prostranství jakožto veřejného prostoru podstatné, že je přístupné každému, a to bez ohledu na vlastnictví. Co se týče „dalších prostor přístupných bez omezení“, jedná se podle ÚS o prostranství obdobného rázu jako například náměstí či tržiště, nejde tedy o jakákoli další místa.¹³⁵ Mezi tyto další prostory přístupné bez omezení můžeme zařadit také pozemní komunikace. Ve větších městech bývá situace na pozemních komunikacích často kontrolována kamerovými systémy v prostoru světelných signalizačních zařízení.¹³⁶ Prostřednictvím tohoto dozoru může dojít také k zásahu do programu křižovatky, který zajistí plynulost a bezpečnost provozu.¹³⁷

Cílem provozování MKDS je zejména preventivní funkce, tedy vytváření bezpečných oblastí v místech, kde je vysoká koncentrace lidí, případně četný provoz motorových vozidel apod.¹³⁸ Lokality se zvýšeným nebezpečím kriminality ve městech a obcích vyhledává a stanovuje především Policie České republiky, přičemž na základě jejích podrobných analýz jsou tato místa opatřena MKDS.¹³⁹ Policie České republiky může vyhledat riziková místa také v obcích, kde je zřízena obecní policie, a to na základě tzv. koordinační dohody podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona o PČR. Předmětné ustanovení stanoví, že: „*Útvar policie určený policejním prezidentem může uzavřít písemnou koordinační dohodu s obcí nebo městskou částí hlavního města Prahy za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.*“¹⁴⁰

Provozování MKDS musí být v souladu nejen se zákonem o PČR, případně s ObPol, ale také s ZOÚ a GDPR.¹⁴¹ MKDS totiž za situace, kdy jsou z nich zaznamenány osoby

¹³² Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹³³ JANEČKOVÁ, BARTÍK: Kamerové systémy..., s. 154.

¹³⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02.

¹³⁶ KOPECKÝ, Zdeněk, PAVLÍČEK, Kamil. Dopravně bezpečnostní činnost. Praha: POLICE HISTORY, P. O. BOX 104, 2006, s. 69.

¹³⁷ Tamtéž, s. 19.

¹³⁸ Ministerstvo vnitra České republiky. Kamerové systémy. [online]. mvcr.cz. [cit. 26. března 2021]. Dostupné na: <<https://www.mvcr.cz/clanek/kamerove-systemy.aspx>>.

¹³⁹ KONÍČEK, Tomáš. Městské kamerové dohlížecí systémy v praxi obcí a měst v České republice [online]. dvs.cz, 20. června 2017 [cit. 26. března 2021]. Dostupné na: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6737369>>.

¹⁴⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴¹ KONÍČEK: Městské kamerové..., dostupné na: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6737369>>.

identifikovatelné, zpracovávají osobní údaje.¹⁴² Videozáznamy, které MKDS pořizují však nejsou přístupné veřejnosti, nicméně pouze Policii České republiky či obecní policii a pro jasně stanovený účel.¹⁴³ Tímto účelem je plnění úkolů Policie České republiky a obecní policie.¹⁴⁴ S příslušnou technikou ovládající MKDS může pracovat pouze řádně proškolená osoba.¹⁴⁵ Obecně vyplývá pro příslušníky Policie České republiky povinnost náležitého vyškolení pro výkon služby z ustanovení § 45 odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „SlužPom“), kterou zajišťuje vedoucí příslušník.¹⁴⁶ Naproti tomu strážníci obecní policie jsou v klasickém pracovněprávním vztahu k obci (viz např. ustanovení § 1a ObPol a ustanovení § 4 odst. 2 a 3 ObPol)¹⁴⁷, SlužPom se na ně tedy nevztahuje. Strážníci musejí postupovat v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Povinnost řádného proškolení přímo k obsluze MKDS vyplývá zejména z vnitřních předpisů, konkrétně z vnitřních směrnic upravujících práva a povinnosti osob obsluhujících MKDS.¹⁴⁸ Kupříkladu pro příslušníky Policie České republiky povinnost řádného proškolení nejen k provozování MKDS, ale také k používání jiných technických dokumentačních prostředků vyplývala do 31. května 2021 z čl. 4 pokynu o používání TDP.¹⁴⁹ V současné době (od 1. června 2021) vyplývá z čl. 10 odst. 3 písm. a) pokynu o pořizování záznamů.¹⁵⁰ Domnívám se však, že v případě, kdy by byl návod k obsluze příslušného MKDS dostatečně podrobný, nebylo by zapotřebí vydávat vnitřní předpis vztahující se k této problematice a bylo by možné postupovat pouze v souladu s návodem.

Jak Policie České republiky, tak obecní policie jsou povinny patřičným způsobem zveřejnit informace o zřízení MKDS. V případě, kdy MKDS provozuje Policie České republiky, vyplývá tato její povinnost z ustanovení § 62 odst. 2 zákona o PČR.¹⁵¹ Běžné je zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup – např. webové stránky, případně umístěním informačních cedulí na místě, kde se MKDS nachází. Obecní policie je

¹⁴² PATTYNOVÁ a kol.: *Obecné nařízení o ochraně...*, s. 58-59.

¹⁴³ KONÍČEK: *Městské kamerové...*, dostupné na: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6737369>>.

¹⁴⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁵ KONÍČEK: *Městské kamerové...*, dostupné na: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6737369>>.

¹⁴⁶ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁷ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁸ KONÍČEK, Tomáš. *Programy prevence kriminality*. [online]. [cit. 26. března 2021] mvcr.cz. Dostupné na: <https://www.mvcr.cz/migrace/docDetail.aspx?docid=9923&docType=ART&chnum=9&fbclid=IwAR2J9H02qDXOJ-ykGoAGtS7ktVy_txDZcXzo30-HRqwHiYbXtzYFaPelNg4>.

¹⁴⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 199/2008, o používání technických dokumentačních prostředků.

¹⁵⁰ Pokyn policejního prezidenta č. 89/2021, o pořizování obrazových, zvukových nebo kombinovaných záznamů (o pořizování záznamů).

¹⁵¹ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

k uveřejnění zřízení MKDS zavázána v ustanovení § 24b odst. 2 ObPol.¹⁵² Informace může být zveřejněna v médiích, na úřední desce obecního úřadu, umístěním příslušných dopravních značek, na webových stránkách obce apod.¹⁵³ Podle rozsudku NSS ze dne 16. 12. 2019, sp. zn. 9 As 280/2019 je povinnost podle ustanovení § 24b odst. 2 ObPol naplněna také za situace, kdy je informace uveřejněna v lokálním periodiku, do kterého je možno nahlédnout pomocí vzdáleného přístupu – skrze internetovou síť.¹⁵⁴

2.4.2 Automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy („ATP“)

ATP není v žádném právním předpise legálně definován. Hovoří se o něm však v ustanovení § 125f odst. 2 písm. a) ProvPoz, které stanoví, že zjištění porušení pravidel silničního provozu pomocí ATP je jednou z podmínek objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla za dopravní přestupek.¹⁵⁵

Podle metodického stanoviska Ministerstva dopravy České republiky ze dne 8. 2. 2017, č.j. 25/2017-160-OST (dále jen „metodické stanovisko MD“) jsou ATP „*všechny radary a kamerové systémy, které jsou napevno nainstalované a zabudované na předem určených místech, které nevyžadují přítomnost obsluhy, jedná se tedy o všechna stacionární bezobslužná zařízení a případy úsekových měření rychlosti.*“ Pod tento pojem spadají také technická zařízení, která jsou zabudovaná v policejním voze, přičemž policista pouze zastaví vozidlo na stanoveném místě, ATP ručně nastaví a zapne. Toto zařízení však již dále neobsluhuje a nikterak do něj nezasahuje. Nepřichází tedy v úvahu, aby samotný policista učinil jakýkoli výběr vozidel. ATP vyhodnocuje jízdu všech projíždějících vozidel, přičemž v průběhu měření nedochází k zastavení kontrolovaného vozidla a zjištění totožnosti řidiče. Kdyby k této skutečnosti došlo, nejednalo by se již o zařízení bez obsluhy. O ATP se tedy jedná za situace, kdy je schopno fungovat v automatickém režimu a pořízené záznamy jsou uchovány až pro následné zpracování a vyhodnocení případných dopravních přestupků.¹⁵⁶ Policie České republiky i obecní policie jsou povinny zveřejnit informace o zřízení ATP¹⁵⁷ (ke zveřejnění informací podrobněji viz výše, str. 35 – 36).

NSS se v rozsudku ze dne 27. 9. 2018, sp. zn. 9 As 220/2018 s pojetím ATP podle metodického stanoviska MD ztotožnil. Stanovil, že pro zhodnocení skutečnosti, zda se jedná

¹⁵² Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵³ VETEŠNÍK, JEMELKA: Zákon o obecní policii..., s. 355.

¹⁵⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2019, sp. zn. 9 As 280/2019.

¹⁵⁵ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁶ Stanovisko Ministerstva dopravy ze dne 8. 2. 2017, č.j. 25/2017-160-OST.

¹⁵⁷ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

o ATP, není rozhodující, že byl technický prostředek nastaven konkrétní osobou, která je poté v záznamu uvedena. Každé zařízení tohoto typu je totiž podle NSS nezbytné nejprve nastavit a umístit v souladu s instrukcemi výrobce.¹⁵⁸ Předmětné rozhodnutí se zabývalo specifickými ATP, konkrétně rychloměry. Rychloměrem je podle opatření obecné povahy Českého metrologického institutu ze dne 19. 5. 2010, č.j. 0111-OOP-C005-09 „*měřidlo určené pro měření rychlosti projíždějících vozidel na pozemních komunikacích.*“ Existují různé druhy rychloměrů, a to například radarový, laserový či úsekový rychloměr.¹⁵⁹ Podle NSS není ani při soudobém technologickém pokroku reálně myslitelné, aby se ATP (rychloměr) dokázal sám nastavit, umístit do vyhovující polohy a vybrat si měřící stanoviště. Relevantní je pouze to, zda je po instalaci v souladu s návodem schopen fungovat automaticky, či je nutná lidská součinnost. Je tedy nepodstatné, zda jsou měřiče rychlosti seřizeny pouze jednou a nacházejí se na jednom místě či jsou nastavovány opětovně a situovány v různých lokalitách. Rozhodné je, zda zachycuje automaticky všechna projíždějící vozidla (tehdy se jedná o ATP), či je výběr snímaných vozidel prováděn manuálně lidskou obsluhou (nejedná se o ATP).¹⁶⁰ V případě, kdy by ATP nebyl užíván v souladu s účelovým určením a podmínkami použití, mám za to, že by mohla být namítána jeho nepoužitelnost jako důkazního prostředku v přestupkovém řízení. Ačkoli se předmětné rozhodnutí NSS soustředilo konkrétně na rychloměry, domnívám se, že je plně aplikovatelné také na ostatní ATP – kamerové systémy – neboť principiálně mohou nastat naprosto totožné situace (např. dokumentace jízdy na červenou na křižovatkách či železničních přejezdech).

ATP bývají k měření rychlosti vozidel využívány velmi často. Podle ustanovení § 79a ProvPoz disponují oprávněním měřit rychlost vozidel Policie České republiky a obecní policie, přičemž „*obecní policie tuto činnost vykonává výhradně na místech určených policií, přitom postupuje v součinnosti s policií.*“¹⁶¹ NSS toto ustanovení interpretoval pomocí jazykového výkladu, kterým dovedl, že termín „výhradně“ je zde synonymem ke slovu „výlučně“, „*tj. pouze za těchto podmínek musí obecní policie při výkonu činnosti měření vozidel následovat pokyny Policie ČR; soudy a správní orgány při posuzování dopravních přestupků a při zkoumání oprávnění obecní policie měřit rychlost ve smyslu § 79a zákona*

¹⁵⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, sp. zn. 9 As 220/2018.

¹⁵⁹ Opatření obecné povahy Českého metrologického institutu ze dne 19. 5. 2010, č.j. 0111-OOP-C005-09.

¹⁶⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, sp. zn. 9 As 220/2018.

¹⁶¹ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

*o silničním provozu shromažďují podklady prokazující naplnění uvedené podmínky, a to např. dohodami mezi Policií ČR a obecní policií, příp. stanovisky Policie ČR.*¹⁶²

V souvislosti s měřením rychlosti pomocí těchto kamerových systémů docházelo v nedávné minulosti k situacím, kdy měření rychlosti prováděl, namísto Policie České republiky či obecní policie, soukromý subjekt. NSS se k tomu vyjádřil v několika rozsudcích. Ve svém rozsudku ze dne 24. 4. 2008, sp. zn. 7 As 39/2007 stanovil, že k měření rychlosti vozidel je v ProvPoz stanovena pravomoc a působnost Policie České republiky a obecní policie. Zákonné zmocnění k přenesení výkonu této pravomoci na jiný subjekt – ať už na jiný správní orgán, či fyzickou či právnickou osobu soukromého práva – neexistuje. V případě, kdy tedy dojde k měření rychlosti vozidel jiným subjektem než některým z příslušných orgánů veřejné moci, půjde o důkaz získaný v rozporu s právním předpisem, a tedy důkaz nepoužitelný.¹⁶³ Také nadměrná participace soukromého subjektu na přestupkovém řízení a jeho zjevný zájem na tom, aby byly uloženy co nejvyšší pokuty, zavádí pochybnosti nejen o objektivitě přestupkového řízení, ale také o zákonnosti získaných důkazů. Není však nezbytné, aby měřicí přístroj instaloval zaměstnanec městské policie. Instalaci může provést také externí subjekt, nicméně nesmí mít hmotný zájem na výsledcích měření.¹⁶⁴ Výše uvedené rozsudky NSS tedy potvrzují, že jedinými orgány veřejné moci majícími oprávnění k měření rychlosti jsou Policie České republiky a obecní policie. Toto oprávnění nemohou přenést na žádný jiný subjekt. Mohou však povolát třetí osobu, která není nikterak spjata s činností Policie České republiky či obecní policie k instalaci zařízení. Tato osoba však nesmí být hmotně zainteresována na výsledcích měření (např. nesmí jí náležet část peněžité sankce – pokuty, kterou je povinen zaplatit přestupce).¹⁶⁵

ATP mohou velmi účinně přispět k objasnění dopravních přestupků, když jimi může být zadokumentováno přestupkové jednání. Nicméně jak již bylo uvedeno výše, je nezbytné, aby v případě legalizace záznamu, pořízeného konkrétním ATP, byl tento nastaven v souladu s návodem k obsluze.¹⁶⁶ Pokud jde o složitější zařízení, musí být obsluha také řádně proškolená. V opačném případě by totiž mohlo jít o nepoužitelný důkazní prostředek. Další problém může nastat zejména v případě, kdy je na ATP špatně nastavený datum a čas. Pokud je videozáznam pořízený ATP pouze důkazním prostředkem pomocným – tedy nikoli jediným – tak v logické návaznosti s ostatními důkazními prostředky nemusí nesprávně

¹⁶² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 9 As 274/2016.

¹⁶³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2008, sp. zn. 7 As 39/2007.

¹⁶⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. 9 As 185/2014; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 10 As 107/2018.

¹⁶⁵ Tamtéž.

¹⁶⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, sp. zn. 9 As 220/2018.

seřízený datum a čas činit potíže. Opačně by tomu však bylo za situace, kdyby jiné důkazní prostředky neexistovaly. Tento videozáznam by nemusel přispět k objasnění dopravního přestupku. Neexistovalo by totiž nic, co by nasvědčovalo skutečnosti, že se například zaznamenané motorové vozidlo nacházelo na konkrétním místě, kde došlo ke spáchání přestupku, opravdu v čase, kdy měl být přestupek vykonán. Nepoužitelnost důkazního prostředku pomocí ATP může vyplývat také ze snížené viditelnosti, kdy nemusí být zřejmé, která konkrétní osoba přestupek spáchala či kdo je provozovatelem předmětného vozidla, jehož řidič porušil pravidla silničního provozu.

2.4.3 Další technické prostředky používající zvukové, obrazové nebo jiné záznamy

Kromě výše zmíněných kamerových systémů mohou k pořizování videozáznamů policisté a strážníci obecní policie používat také další technické prostředky, například různé druhy videokamer. Jak již bylo zmíněno, všechny kamery samozřejmě musejí být použity a následné obrazové záznamy pořízeny v souladu se zákonem, aby se mohlo jednat o přípustný důkazní prostředek (viz ustanovení § 51 odst. 1 SpŘ).¹⁶⁷ Videokamery mohou mít policisté či strážníci například připevněny na uniformě, příp. motorkáři na motocyklové přilbě; dále se mohou nacházet uvnitř služebního vozidla či na motocyklu; mohou být připevněny také na stativu nebo se mohou nacházet v ruce policisty či strážníka. Videokamera může být také součástí již zmiňovaných měřičů rychlosti (rychloměrů). NSS ve svém rozsudku ze dne 2. 8. 2013, sp. zn. 4 As 28/2013 shledal také pořízení obrazového záznamu příslušníkem Policie České republiky na mobilní telefon jakožto přípustný důkazní prostředek, a to za situace, kdy je s ním nakládáno v zákonných mezích. Nicméně v případě, kdy policista ve službě pořídí videozáznam na mobilní telefon, avšak nezabezpečí jej proti neoprávněnému přístupu, změně, zničení apod. – tedy nepostupuje v souladu s ustanovením § 62 odst. 1 zákona o PČR a s dalšími závaznými pokyny, podle kterých má s pořízenými videozáznamy nakládat – jedná se sice o obrazový záznam pořízený orgánem veřejné moci, nicméně nelze jej užít v rámci dokazování, neboť se jedná o důkazní prostředek získaný nezákonným způsobem.¹⁶⁸ V současné době s pořizováním videozáznamů na soukromé zařízení počítá také nový pokyn o pořizování záznamů.

K zaznamenání dopravních přestupků může Policie České republiky užít také tzv. systém LOOK, který slouží zejména k identifikaci státních poznávacích značek (dále jen „SPZ“). Je užíván k pátrání po odcizených vozidlech, neboť je schopen číst SPZ a současně je porovnávat s databází evidence vozidel. Za situace, kdy SPZ neodpovídá vozidlu, ke kterému

¹⁶⁷ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů..

¹⁶⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2013, sp. zn. 4 As 28/2013.

je evidována, provedou policisté pečlivou prohlídku dokladů řidiče. Dále je tento systém schopen rozpoznat, zda má zaznamenávané vozidlo platné osvědčení o technické způsobilosti a v neposlední řadě jej lze využít také k pořízení záznamu protiprávního jednání, neboť jeho součástí je videokamera.¹⁶⁹ V souvislosti se systémem LOOK vydal policejní prezident dne 6. června 2007 závazný policejní pokyn o informačních systémech projektu Automatická kontrola vozidel (dále jen „projekt AKV“), č.j. PPR-2184/KPV-2006, který zajišťuje jednotný postup při provozování informačních systémů projektu AKV, zejména specifikuje účel systémů, místa nasazení a verze systému LOOK či jeho obsah.¹⁷⁰

2.5 Dílčí závěr

Právní úprava pořizování a následné použitelnosti obrazových záznamů příslušníky Policie České republiky v přestupkovém řízení je podle mého názoru dostatečně efektivní. Mám za to, že zákonné zmocnění Policie České republiky k pořizování videozáznamů a další zákonná ustanovení s obrazovými záznamy související jsou dostačující. V zákonné rovině jsou upraveny nejen nezbytné podmínky k tomu, aby mohl být videozáznam pořízen, ale také jsou zde vyjmenována základní opatření, která musejí příslušníci Policie České republiky zabezpečit, aby mohl být videozáznam následně použit v přestupkovém řízení. Specifika je poté vhodné upravit interním aktem řízení, který sjednotí postup v rámci všech organizačních složek Policie České republiky. Tomuto názoru nasvědčuje nejen fakt, že se nejvyšší soudy v rámci své rozhodovací praxe nepotýkaly s problémy souvisejícími s předmětnou právní úpravou, ale také fakt, že právní úprava týkající se pořizování a následného nakládání s videozáznamy příslušníky Policie České republiky byla od účinnosti zákona o PČR novelizována pouze dvakrát. Další možné novelizace již nebyly diskutovány. Konkrétně se jedná o novelizaci ustanovení § 60 odst. 2 zákona o PČR, ke které došlo zákonem č. 150/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. Touto novelizací došlo k implementaci čl. 22 rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech.¹⁷¹ S účinností k 22. 6. 2011 byla tedy v ustanovení § 60 odst. 2

¹⁶⁹ KOPECKÝ, PAVLÍČEK: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 70-71.

¹⁷⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 55/ 2007, o informačních systémech projektu Automatická kontrola vozidel.

¹⁷¹ VANGELI: Zákon o Policii..., s. 242.

zákona o PČR vložena za větu první věta „*Policie dále učiní nezbytná opatření pro zajištění bezpečnosti a spolehlivosti provozovaného informačního systému.*“.¹⁷² „Bezpečnost a spolehlivost“ vyjadřuje zaručení nedotknutelnosti dat ve smyslu zabezpečení nemožnosti poškození dat nesprávnou funkcí systému, a také schopnosti obnovení informačního systému v případě jeho selhání.¹⁷³ Ke druhé novelizaci k dané problematice došlo zákonem č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím ZOÚ. Tímto právním předpisem došlo ke změnám příslušných ustanovení, jež jsou přímo zaměřeny na problematiku osobních údajů (ustanovení § 79 – § 88b zákona o PČR). V souvislosti s účinností GDPR a přijetím ZOÚ v současné době došlo také ke zpracování nového pokynu o pořizování záznamů, který s účinností k 1. 6. 2021 zrušil pokyn o používání TDP a také jej nahradil. Pokyn o pořizování záznamů by měl zajistit jednotnost postupu policistů při pořizování videozáznamů a následném nakládání s nimi, jakož i zabezpečit jejich zpracovávání plně v souladu s GDPR.

Vzhledem k tomu, že právní úprava pořizování a použitelnosti videozáznamů obecní policií je velmi podobná právní úpravě týkající se příslušníků Policie České republiky, konstatuji, že i u tohoto orgánu veřejné moci je dostačující. Co se týče zpracování osobních údajů, před účinností GDPR se obecní policie řídila zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zatímco nyní zpracovává údaje plně v mezích GDPR.

¹⁷² Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění zákona č. 150/2011 Sb.

¹⁷³ VANGELI: Zákon o Policii..., s. 242.

3 Videozáznamy pořízené soukromými osobami

3.1 Úvod

S rozvojem moderních technologií a jejich přístupností veřejnosti je v současné době běžné, že fyzické osoby zaznamenají dopravní či jiné přestupky na technická zařízení ve svém vlastnictví a následně jsou tyto záznamy použity jako důkazní prostředky při objasňování spáchaných přestupků. Při pořizování videozáznamů soukromými osobami se uplatní pravidlo „*co není zákonem zakázáno, je dovoleno*“.¹⁷⁴ Podmínky jejich získávání jsou tedy mírnější než v případě orgánů veřejné moci, neboť není zapotřebí zákonného zmocnění. Technických zařízení k obrazové dokumentaci mohou soukromé osoby používat nepřeborné množství. Nejčastěji dochází k zaznamenání dopravních přestupků na palubní kameru umístěnou v motorovém vozidle, dále na videokamery umístěné na soukromých objektech (např. na domech) za účelem ochrany majetku či na mobilní telefon. Podmínky pro jejich pořizování a následné užití jako důkazního prostředku ve správním řízení jsou však totožné. Z tohoto důvodu se níže podrobněji zabývám pouze videokamerou umístěnou v motorovém vozidle.

3.2 Obecné podmínky pořízení a použitelnosti videozáznamů získaných soukromými osobami

Jak již bylo nastíněno výše, při pořizování videozáznamů soukromými osobami není zapotřebí žádného zákonného zmocnění¹⁷⁵, užije se tedy zejména klasická právní úprava ochrany osobnosti zakotvená v ustanovení § 84 an. OZ a v případě, kdy dochází ke zpracování osobních údajů také ZOÚ a GDPR. Podle obecného pravidla upraveného v ustanovení § 84 OZ je k zachycení podoby člověka, ze kterého bude zjistitelná jeho totožnost, potřebné jeho svolení. Také k rozšiřování podoby člověka je nutný jeho souhlas.¹⁷⁶ Nicméně existují výjimky z tohoto pravidla, které jsou vymezeny v ustanoveních § 88 a § 89 OZ. Podle těchto ustanovení souhlasu není zapotřebí, pokud se podobizna, zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob, případně na základě zákona k úřednímu účelu, dále za situace, kdy někdo veřejně vystoupí ve věci veřejného zájmu či na základě vědecké, umělecké či zpravodajské licence.¹⁷⁷ Z rozhodovací praxe soudů vyplývá, že pořízení videozáznamu

¹⁷⁴ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁵ Tamtéž.

¹⁷⁶ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁷ Tamtéž.

soukromou osobou nejčastěji směřuje k naplnění účelu, kterým je ochrana jiných práv nebo právem chráněných zájmů, zejména ochrana majetku. Tak například ÚS se v usnesení ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. II. ÚS 4201/16 zabývá videozáznamem pořízeným kamerou umístěnou za oknem domu svědka. V daném případě stěžovatel namítal, že došlo k zaznamenání jeho protiprávního jednání, konkrétně trestného činu, v rozporu se zákonem, když k zaznamenání své osoby nedal souhlas. Kamera umístěná za oknem domu snímala ve velké míře veřejné prostranství, nebyla viditelně umístěna a kolemjdoucí si tedy nebyli vědomi skutečnosti, že jsou nahráváni. ÚS se vyjádřil tak, že základ omezení stěžovatelova práva na soukromí vyplývá z ustanovení § 89 odst. 2 TrŘ (srov. ustanovení § 51 odst. 1 SpŘ), přičemž videozáznamy nebyly pořízeny nezákonně, nýbrž v souladu s ustanovením § 88 odst. 1 OZ, tedy k ochraně majetku, života a zdraví. Omezení stěžovatelova práva bylo podle ÚS podstoupeno v souladu s legitimním cílem předcházení zločinnosti (viz čl. 8 odst. 2 Evropské úmluvy), přičemž užití pořízených záznamů v rámci trestního řízení se jeví jako naprosto přiměřené s ohledem na stanovený legitimní cíl.¹⁷⁸ Podle mého názoru by ÚS dospěl ke stejnému závěru i v případě, kdy by byl zaznamenán dopravní či jiný přestupek, neboť i v tomto případě můžeme hovořit o „předcházení zločinnosti“¹⁷⁹, když podle názoru ESLP také přestupkové jednání vykazuje jistý stupeň škodlivosti (viz rozsudek ESLP ze dne 8. 6. 1976 ve věci Engel a ostatní proti Nizozemsku, stížnost č. 5100/71).¹⁸⁰ Pořízení obrazového záznamu můžeme i zde považovat za přiměřené. Zájem společnosti na potrestání přestupkového jednání by převážil nad nedotknutelností soukromí osoby, která přestupek spáchala. Toto tvrzení mohu podpořit například usnesením ÚS ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. II. ÚS 3098/17, ve kterém ÚS připomněl, že podle ustanovení § 51 odst. 1 SpŘ lze *„k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy.“* Podle ÚS také videozáznamy obsahující záběry na hřobové místo na hřbitově zasahujících do ochrany soukromí osob páchajících přestupek proti majetku (odcizení květinových ozdob na hřbitově) byly v posuzovaném případě pořízeny zákonným způsobem, neboť sledovaly legitimní cíl předcházení zločinnosti.¹⁸¹ I v tomto případě tedy převážil zájem na odhalení a potrestání společensky nežádoucího chování nad nedotknutelností soukromí.

¹⁷⁸ Usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. II. ÚS 4201/16.

¹⁷⁹ Slovní spojení „předcházení zločinnosti“ je oficiálním překladem do českého jazyka. S tímto pojmem pracuje také ÚS, který jej přejal ve vztahu k jiným druhům správních deliktů. Mám tedy za to, že by tak postupoval také v případě dopravního přestupku, viz např. usnesení ÚS ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. II. ÚS 3098/17.

¹⁸⁰ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. 6. 1976 ve věci Engel a ostatní proti Nizozemsku, stížnost č. 5100/71.

¹⁸¹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. II. ÚS 3098/17.

Pořízení videozáznamu soukromou osobou se svolením zaznamenané osoby či v souladu s některou ze zákonných licencí, s ohledem na výše uvedené, bezesporu vede k následné použitelnosti takto získaného videozáznamu jako důkazního prostředku v přestupkovém řízení. NSS však stanovil, že také v případě, kdy nejsou naplněny tyto podmínky, může být obrazový záznam pořízený soukromou osobou přípustným důkazním prostředkem, pokud lze po provedení testu proporcionality dospět k závěru, že zájem na potrestání deliktního jednání převáží nad ochranou osobnostních práv zaznamenaného subjektu.¹⁸² Také NS se vyjádřil k přípustnosti užití videozáznamů pořízených soukromou osobou v souvislosti s ochranou soukromí, a to ve svém usnesení ze dne 3. 6. 2009, sp. zn. 3 Tdo 593/2009. Z tohoto usnesení NS vyplývá, že pořízení videozáznamu v každém případě nemůže vykazovat nepřipustný zásah do soukromí zaznamenávaného jedince a je třeba v každém jednotlivém případě pořízení videozáznamu poměřit ve vztahu k právu na soukromí upravenému v čl. 8 Evropské úmluvy a v čl. 7 a 10 Listiny.¹⁸³

3.3 Test proporcionality

Test proporcionality není upraven v Listině ani v Evropské úmluvě, nýbrž je rozpracován na národní úrovni ÚS a na mezinárodní úrovni ESLP či Soudním dvorem EU. Účelem testu proporcionality je poměrování základních práv, případně základního práva a veřejného statku za situace, kdy jsou v kolizi. Příkladem můžeme uvést pořízení kamerového systému a jeho instalaci na dům se záměrem ochrany majetku, což může zasáhnout do práva na ochranu soukromí osob, které se pohybují v okolí tohoto domu.¹⁸⁴ Každé poměrování je založeno na zásadě, že zásah do jednotlivých práv má být co nejmenší. Test proporcionality byl na národní úrovni poprvé definován v nálezu ÚS ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94.¹⁸⁵ Skládá se ze tří kroků, v rámci kterých je zapotřebí posoudit vhodnost¹⁸⁶ (např. zda lze videozáznamem odhalit protiprávní jednání pachatele), potřebnost¹⁸⁷ (např. zda bylo nutné užít videozáznam a zda nebylo možné totožné poznatky získat i jinak, mírnějším zásahem do soukromí jisté osoby) a přiměřenost omezení jednoho práva z důvodu ochrany jiného, s ním kolidujícího.¹⁸⁸

¹⁸² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

¹⁸³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3.6.2009, sp. zn. 3 Tdo 593/2009.

¹⁸⁴ BARTOŇ, M. a kol. Základní práva. Praha: Leges, 2016, s. 95.

¹⁸⁵ KOSAŘ, David a kol. Ústavní právo. Casebook. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 363.

¹⁸⁶ BARTOŇ a kol.: Základní práva..., s. 95-96.

¹⁸⁷ Tamtéž.

¹⁸⁸ Tamtéž.

3.3.1 Test proporcionality ve vztahu k videozáznamům pořízených soukromými osobami

Za situace, kdy videozáznam pořízený soukromou osobou nebyl získán v souladu se zákonem a zasahuje do základních práv zaznamenaných osob, dojde k poměrování prostřednictvím testu proporcionality. Podle NSS může být takto pořízený obrazový záznam přípustným důkazním prostředkem v případě, že po provedení testu proporcionality převážil zájem společnosti na objasnění a potrestání deliktních jednání spolu s ústavně zaručenými právy pořizovatele záznamu před ochranou osobnostních práv dotčeného subjektu. Vždy je nutné posoudit, a to s ohledem na každý jednotlivý případ, zda je cíl, jehož má být prostřednictvím tohoto důkazního prostředku dosaženo, legitimní a poměřit přiměřenost užitého postupu. Je zde tedy zájem na obou stranách a budeme posuzovat kolizi mezi zásahem do soukromí osoby zaznamenané a ústavně zaručenými právy jednotlivce, který ji zaznamenal (například pro uplatnění nároku na náhradu škody).¹⁸⁹ NSS dále zmiňuje náleží ÚS ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. I. ÚS 191/05, ve kterém je uvedeno, že: „*Při úvaze o prioritě jednoho ze dvou v kolizi se ocitajících základních práv je nutno zkoumat, zda byly využity všechny možnosti minimalizace zásahu do základního práva druhého. Při střetu základních práv, která stojí na stejné úrovni, bude vždy věcí nezávislých soudů, aby s přihlédnutím k okolnostem každého jednotlivého případu pečlivě zvážily, zda jednomu právu nebyla neodůvodněně dána přednost před právem druhým. Tak to ostatně stanoví čl. 4 odst. 4 Listiny, který ukládá orgánům aplikujícím právo, aby při této aplikaci šetřily podstatu a smysl základních práv*“.¹⁹⁰ Není přípustné, že by zájem na skutečnosti, aby bylo odhaleno a potrestáno společensky nežádoucí chování, převážil nad nedotknutelností soukromí ještě předtím, než dojde k seznámení se s konkrétním posuzovaným případem. Podle poměrů každého jednotlivého případu lze přemítat o nezbytnosti kamerového snímání (například předešlé útoky na majetek), způsobu snímání (například zda byly kamery zaznamenávající veřejně přístupný prostor patrné či nikoli, zda bylo přítomno upozornění či zda byla zaznamenávána určitá osoba či nikoli) nebo záměru k pořízení takového záznamu (například zda nebyl využit zákonný cíl kamerového snímání k nelegálním účelům) apod.¹⁹¹

3.4 Zveřejnění videozáznamu pořízeného soukromou osobou

Obecně lze podle ustanovení § 85 odst. 1 OZ rozšiřovat podobu člověka pouze s jeho svolením, přičemž podle odstavce druhého „*svolí-li někdo k zobrazení své podoby*

¹⁸⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

¹⁹⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. I. ÚS 191/05.

¹⁹¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je mohl vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat.“¹⁹² V případě zaznamenání dopravních přestupků většinou o žádný z těchto případů zmíněných v OZ nepůjde. Pokud tedy přemýšlíme o možnosti pořízené videozáznamy zveřejnit, musíme nahlédnout do ZOÚ a GDPR. Podle čl. 5 odst. 1 písm. b) GDPR musejí být osobní údaje „shromažďovány pro určité, výslovně vyjádřené a legitimní účely a nesmějí být dále zpracovány způsobem, který je s těmito účely neslučitelný.“ Tyto legitimní účely jsou zakotvené v čl. 6 odst. 1 GDPR.¹⁹³

Příjemcem osobních údajů může být podle čl. 4 odst. 9 GDPR „fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, kterým jsou osobní údaje poskytnuty, ať už se jedná o třetí stranu, či nikoli.“¹⁹⁴ Pořizovatel videozáznamu dopravního přestupku tedy může jeho obsah předat například Policii České republiky, soudu či pojišťovně. Je však důležité, aby byly soukromé osoby obezřetné se zveřejňováním pořízených videozáznamů například na sociálních sítích, neboť by toto jejich jednání mohlo být posouzeno jako exces, resp. porušení zákonné povinnosti zpracovávat údaje s legitimním účelem. Za toto jednání může být podle čl. 83 odst. 5 písm. a) GDPR uložena pokuta do výše 20 000 000 eur. Správní pokuty se ukládají podle okolností každého jednotlivého případu kromě či namísto opatření uvedených v čl. 58 odst. 2 písm. a) až h) a j) GDPR. Těmito nápravnými opatřeními jsou například napomenutí za porušení GDPR, dočasné nebo trvalé omezení zpracování osobních údajů apod.¹⁹⁵

K situaci zveřejňování fotografií/videozáznamů na sociálních sítích se vyjádřil např. NSS ve svém rozsudku ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 3 As 118/2015. V projednávané věci provozovatel kamerového systému (dále jen „provozovatel“) uveřejnil fotografii, ze soukromé kamery zobrazující osobu podezřelou z krádeže, na sociální síti Facebook a na svých webových stránkách. NSS dospěl k závěru, že provozování kamerového systému za účelem zvýšení ochrany majetku je v souladu se zákonem, nicméně provozovatel nebyl oprávněn pořízené záznamy zveřejnit na sociálních sítích. Vyšetřování a postihování protiprávního jednání (spáchaných přestupků či trestných činů) je v kompetenci orgánů státu, proto měl provozovatel tyto záznamy předat k tomu určenému orgánu. NSS tedy uzavřel, že došlo

¹⁹² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

¹⁹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

¹⁹⁵ Tamtéž.

ke zpracování osobních údajů v rozporu s účelem, ke kterému byly shromážděny, čímž došlo k porušení ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) tehdy účinného zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (srov. čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR). Podle názoru NSS je právo provozovatele na ochranu majetku zabezpečeno jeho právem na instalaci a provozování videokamery v souladu se zákonem a jeho možností předat získané záznamy státním orgánům k tomu určeným.¹⁹⁶ Tímto konkrétním případem se zabýval také ÚS, a to v usnesení ze dne 5. 9. 2017, sp. zn. III. ÚS 3565/16. S názorem NSS se plně ztotožnil.¹⁹⁷

3.5 Zásada zákazu sebeobviňování

V přestupkovém řízení je zapotřebí dbát tzv. zásady zákazu sebeobviňování, která vyplývá z práva na obhajobu, jakož i z čl. 37 odst. 1, čl. 40 odst. 3 a 4 Listiny. S ohledem na tento princip bude v každém jednotlivém případě záviset na rozhodnutí obviněného, zda bude chtít podat výpověď či nikoli.¹⁹⁸ Tato zásada se netýká pouze možnosti odepřít výpověď, nicméně souvisí také s jinými důkazy, které osoba může správnímu orgánu předložit k prokázání svých tvrzení. Podle ÚS se však zásada zákazu sebeobviňování „nevztahuje na použití těch důkazů, jež jsou sice získány od obviněného s pomocí donucení, ale jež existují nezávisle na jeho vůli, což je mimo jiné případ dokumentů získaných na základě domovní prohlídky, dechových zkoušek, vzorků krve, moči, vlasů či nahrávky hlasu a lidské tkáně pro účely testů DNA.“¹⁹⁹ Principem zákazu sebeobviňování se zabývá také NSS, který např. v rozsudku ze dne 14. ledna 2014, sp. zn. 5 As 126/2011 upozorňuje na skutečnost, že v označování důkazů na podporu svých tvrzení obviněným je třeba vidět právo této osoby, nikoli jeho povinnost, neboť toto by bylo v rozporu s Listinou, mezinárodními smlouvami a judikaturou NSS. V tomto rozhodnutí NSS dále říká, že v řízení o přestupku se nepoužije ustanovení § 52 věty první SpŘ – tedy obviněný není povinen označit důkazy k prokázání svých tvrzení.²⁰⁰ S ohledem na výše uvedené nemůže správní orgán nutit obviněného, který pořídil videozáznam svědčící o tom, že spáchal dopravní přestupek, aby tento záznam poskytl jako důkazní prostředek.

3.6 Videokamery umístěné v motorových vozidlech

K zaznamenání dopravního přestupku často dochází prostřednictvím videokamery nainstalované v motorovém vozidle. Pro instalaci této kamery je zapotřebí postupovat

¹⁹⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 3 As 118/2015.

¹⁹⁷ Usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 9. 2017, sp. zn. III. ÚS 3565/16.

¹⁹⁸ FRUMAROVÁ, Kateřina a kol. Správní trestání. Praha: Leges, 2017, s. 148.

¹⁹⁹ Stanovisko Pléna Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 30/10.

²⁰⁰ Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, sp. zn. 5 As 126/2011.

v souladu s ustanovením § 52 odst. 1 ProvPoz, podle kterého „*předměty umístěné ve vozidle musí být umístěny tak, aby neomezovaly a neohrožovaly řidiče nebo osoby přepravované ve vozidle a nebránily výhledu z místa řidiče.*“²⁰¹ Pokud by kamera umístěná na palubní desce narušovala zorné pole řidiče, jednalo by se podle ustanovení § 37 odst. 1 písm. a) ZPPV o „*technicky nezpůsobilé vozidlo k provozu na pozemních komunikacích, neboť pro závady v technickém stavu bezprostředně ohrožuje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.*“²⁰² Technická nezpůsobilost vozidla při narušení zorného pole řidiče zřejmě vyplývá z přílohy č. 12 k vyhlášce č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích označené jako „*Technické požadavky na výbavu vozidel doplňkovými zařízeními*“, konkrétně z písm. G) bodu 3, podle kterého „*vozidlo v zorném poli řidiče nesmí být vybaveno žádnými předměty, např. okrasné a upomínkové předměty, které by omezovaly výhled řidiče všemi směry, s výjimkou schválených označení určených k umístění na skla vozidla nebo označení či zařízení povinně umístěvaných podle jiných právních předpisů jako například funkční elektronické zařízení pro úhradu mýtného nebo platný kupón prokazující uhrazení časového poplatku...*“²⁰³ Tato situace by tedy mohla být posouzena jako přestupek podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) ProvPoz ve spojení s ustanovením § 5 odst. 1 písm. a) ProvPoz a s ustanovením § 36 odst. 1 ZPPV.²⁰⁴ Nicméně mám za to, že pouhé nevhodné umístění videokamery zasahující do zorného pole řidiče nezakládá následnou nepoužitelnost takto pořízeného videozáznamu jako důkazního prostředku. Soukromé osoby při pořizování videozáznamů nepodléhají tak přísným pravidlům jako orgány veřejné moci a bylo by tedy nepřiměřeně přísné z nesprávného umístění videokamery usuzovat také na nemožnost užití obrazového záznamu v přestupkovém (či trestním) řízení.

Veškeré podmínky pro pořizování videozáznamů soukromými osobami a jejich následné nakládání s nimi uvedené v předchozích podkapitolách platí samozřejmě také, když je záznam pořízen na videokameru umístěnou v motorovém vozidle. V případě zaznamenání

²⁰¹ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

²⁰² Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů.

²⁰³ Vyhláška č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁴ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů.

osobních údajů bude zákonnost jejich zpracování vyplývat nejčastěji z čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR, podle kterého „je zpracování zákonné, pokud je nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí osoby, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě.“²⁰⁵ Oprávněným zájmem může být například ochrana bezpečnosti osob, zdraví či majetku.²⁰⁶ Užití videokamery v motorovém vozidle pro zajištění ochrany práv řidiče či jeho spolucestujících je tedy v souladu s GDPR. Při dodržení povinností a podmínek, které stanoví příslušné právní předpisy, je pořízení videozáznamu kamerou umístěnou v motorovém vozidle legitimním postupem. Jeho následné užití jako důkazního prostředku následně posuzují orgány veřejné moci, přičemž v případě, kdy jsou zaznamenané osoby či vozidla identifikovatelné, může dojít k poměření kolidujících práv testem proporcionality (podrobněji viz výše, str. 44 an.).²⁰⁷

3.7 Dílčí závěr

Soukromé osoby při pořizování videozáznamů nemusejí postupovat v souladu se zákonným zmocněním jako orgány veřejné moci. Musejí však dbát ochrany osobnosti zaznamenaných osob. Podmínkou získání a následné použitelnosti videozáznamu jako důkazního prostředku je skutečnost, že je obrazový záznam pořízen se svolením zaznamenané osoby či v souladu s některou ze zákonných licencí upravených v ustanovení § 88 OZ. V případě, kdy žádná z těchto podmínek naplněna není, neznamená to automaticky nepoužitelnost takto získaného videozáznamu jako důkazního prostředku. V těchto případech dochází k poměrování proti sobě stojících práv (např. ochrana soukromí zaznamenané osoby a zájem na potrestání protiprávního jednání spolu s ústavně zaručenými právy osoby záznam pořizující), a to klasickým testem proporcionality, který se skládá ze 3 kritérií – vhodnost, potřebnost a přiměřenost. Za situace, kdy převáží zájem na potrestání deliktního jednání nad ochranou osobnosti, jedná se o použitelný důkazní prostředek v přestupkovém řízení. V přestupkovém řízení je však nezbytné dbát tzv. zásady zákazu sebeobviňování, podle které není možné obviněného nutit k tomu, aby poskytl v rámci dokazování videozáznam, který by mohl prokázat jeho vinu. Nakonec co se týče zveřejňování získaných videozáznamů například na sociálních sítích, podle názoru NSS a ÚS je toto nepřípustné. Pořizovatel videozáznamu je oprávněn pro naplnění legitimního účelu, pro který byl záznam pořízen, poskytnout jeho

²⁰⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

²⁰⁶ PATTYNOVÁ a kol.: Obecné nařízení o ochraně..., s. 98.

²⁰⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2013, sp. zn. 2 As 73/2012.

obsah příslušným orgánům veřejné moci, které posoudí možnost jeho užití jako důkazního prostředku např. v přestupkovém řízení, nicméně nemůže tento videozáznam zveřejnit široké veřejnosti.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti je možno shrnout, že také právní úprava a s ní související judikatura týkající se získávání a následné použitelnosti videozáznamů pořízených soukromými osobami je dostatečně efektivní, neboť jsou srozumitelně stanoveny mantinely a podmínky jak jejich pořizování, tak použitelnosti jako důkazních prostředků.

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabývala problematikou objasňování dopravních přestupků prostřednictvím videozáznamů, a to jak pořízených orgány veřejné moci, tak soukromými osobami. Cílem této práce bylo zhodnocení efektivity právní úpravy týkající se pořizování a následné použitelnosti videozáznamů jakožto důkazních prostředků, neboť v současné době jsou v rámci přestupkového řízení využívány ve velké míře. K dosažení cíle jsem zvolila rozčlenění práce do tří kapitol, kdy první kapitola se zabývá úvodem do předmětné problematiky, druhá kapitola se zabývá videozáznamy pořízenými orgány veřejné moci a třetí kapitola pojednává o videozáznamech pořízených soukromými osobami.

Jak můžeme dovést již ze samotného členění diplomové práce, obrazové záznamy rozlišujeme podle osoby pořizovatele na videozáznamy pořízené orgány veřejné moci a videozáznamy pořízené soukromými osobami. Odlišnosti se objevují nejen v podmínkách samotného pořizování, ale také v následné použitelnosti těchto videozáznamů. V případě, kdy je obrazový záznam pořízen orgánem veřejné moci, je nezbytné, aby byly naplněny veškeré zákonné předpoklady, které jsou pro jeho získání, zabezpečení a použití stanoveny, jinak nemůže být použit jakožto důkazní prostředek v přestupkovém řízení. Naproti tomu u videozáznamů pořízených soukromými osobami případné nedodržení zákonných podmínek k pořízení videozáznamu automaticky neznamená jeho nepoužitelnost či nepřípustnost jakožto důkazního prostředku, nýbrž dochází k poměrování kolidujících si práv, a to klasickým testem proporcionality.²⁰⁸

Po analýze právní úpravy týkající se pořizování a následné použitelnosti videozáznamů jakožto důkazních prostředků, na ni navazující judikatury a rozebrání fungování jednotlivých technických zařízení k pořízení obrazové dokumentace jsem dospěla k závěru, že systém jako celek je nastaven dostatečně efektivně. Tento závěr přitom vztahuji jak k pořizování videozáznamů orgány veřejné moci, tak k pořizování videozáznamů soukromými osobami. Podle mého názoru se právní úprava dostatečně vypořádává s podmínkami nezbytnými k tomu, aby mohl být videozáznam pořízen, a také jsou stanoveny, zejména prostřednictvím judikatury, jasné předpoklady pro následnou použitelnost videozáznamů jako důkazních prostředků.

Jistý problém v souvislosti s videozáznamy však může nastat v situaci, kdy zpracovávají osobní údaje podle ZOÚ a GDPR. U orgánů veřejné moci by měl být postup v souladu s těmito právními předpisy téměř samozřejmostí, přesto však mohou nastat situace, kdy jsou

²⁰⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.

ustanovení ZOÚ či GDPR porušena, což může mít za následek nepoužitelnost videozáznamu jako důkazního prostředku. Co se týče soukromých osob, tyto by měly zpracovávat osobní údaje, pouze pokud je to nezbytné pro účely jejich oprávněných zájmů,²⁰⁹ kterými mohou být například ochrana bezpečnosti, zdraví či majetku.²¹⁰ Užití předmětného videozáznamu jako důkazního prostředku posuzují orgány veřejné moci. Za situace, kdy jsou zaznamenané osoby či vozidla identifikovatelné, může dojít k poměření kolidujících práv testem proporcionality.^{211 212}

Na závěr bych se na tomto místě ráda vyjádřila k rozsudku NSS ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 3 As 118/2015, resp. k usnesení ÚS ze dne 5. 9. 2017, sp. zn. III. ÚS 3565/16, které se zabývaly uveřejněním fotografie osoby podezřelé z krádeže na sociální síti Facebook. Podle názoru obou soudů je takovéto uveřejnění nepřípustné a jedná se o zpracování osobních údajů v rozporu s účelem, ke kterému jsou stanoveny. Musím však konstatovat, že se s rozhodnutím NSS a ÚS neztotožňuji. Jsem toho názoru, že v případě, kdy osoba zaznamenaná na soukromou videokameru přestupek (či trestný čin), nemůže v každém případě převažovat právo přestupce na ochranu jeho soukromí, přičemž pořizovatel záznamu bude za případné zveřejnění tohoto záznamu potrestán. Je pravda, že vyšetřování a postihování protiprávního jednání je plně v kompetenci orgánů veřejné moci, přesto v řadě situací může včasné uveřejnění videozáznamu na sociálních sítích urychlit dopadení pachatele policejním orgánem, neboť sociální sítě mají v současné době velmi široký dosah. ÚS by měl podle mého názoru pouze stanovit mantinely, které by měly být soudy při posuzování těchto případů dodržovány, aby nedocházelo ke zneužití práva zveřejnit videozáznam či fotografii. Rozhodně by podle mého názoru mělo být z účelu zveřejnění záznamu zřejmé, že má vést k „dopadení“ pachatele a jeho následnému předání příslušným orgánům veřejné moci, nikoli například pouze pro pobavení veřejnosti. Při naplnění stanovených podmínek by poté osoba, která záznam zveřejnila, neměla být postižena. Nemůžeme přeci vyzdvihovat ochranu práv osob, které se chovají protiprávně, nad právy osob, které byly tímto protiprávním jednáním dotčeny. Mám tedy za to, že by v jisté míře mělo platit pravidlo, že protiprávním jednáním osoba dobrovolně oslabuje svá práva, a to včetně nedotknutelnosti ochrany soukromí. Opačný postup považuji za přílišný formalismus.

²⁰⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

²¹⁰ PATTYNOVÁ a kol.: Obecné nařízení o ochraně..., s. 98.

²¹¹ Jako jednání v rozporu se ZOÚ, GDPR a případně i s OZ, by podle mého názoru, mohl být kvalifikován např. postup, kdy by kamera nepřetržitě zaznamenávala okolí i v době, kdy by bylo vozidlo zaparkované, neboť by v tomto případě nemusela být naplněna podmínka přiměřenosti zásahu do práv zaznamenané osoby.

²¹² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2013, sp. zn. 2 As 73/2012.

Seznam použitých zdrojů

Monografie:

- BARTOŇ, Michal a kol. Základní práva. Praha: Leges, 2016.
- FRUMAROVÁ, Kateřina a kol. Správní trestání. Praha: Leges, 2017.
- GERLOCH, Aleš. Teorie práva. 5. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009.
- JANEČKOVÁ, Eva, BARTÍK, Václav. Kamerové systémy v praxi. Právní režim z pohledu ochrany osobních údajů a ochrana osobnosti. Praha: Linde Praha, a.s., 2011.
- KOČÍ, Roman, KUČEROVÁ, Helena. Silniční právo. 1. vydání. Praha: Leges, 2009.
- KOPECKÝ, Zdeněk, PAVLÍČEK, Kamil. Dopravně bezpečnostní činnost. Praha: POLICE HISTORY, P. O. BOX 104, 2006.
- KOSAŘ, David a kol. Ústavní právo. Casebook. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014.
- KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1. 7. 2006. Praha: Linde Praha, a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2006.
- MATES, Pavel. Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů. Praha: Leges, 2019.
- PRÁŠKOVÁ, Helena. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017.

Právní předpisy:

- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášena pod č. 209/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 23/1991 Sb. vyhlášený usnesením Představenstva České národní rady č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/3S (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Komentáře:

- JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020.
- KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012.
- KUČEROVÁ, Helena. Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související. 3. vydání. Praha: Leges, 2016.
- MELZER, Filip, TÉGL, Petr. a kol. Občanský zákoník – velký komentář. Svazek I. § 1–117. Praha: Leges, 2013.
- PATTYNOVÁ, Jana a kol. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Zákon o zpracování osobních údajů. Komentář. 2. vydání. Praha: Leges, 2019.
- PRŮCHA, Petr. Správní řád s poznámkami a judikaturou. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017.

- TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon, Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019.
- VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.
- VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. Zákon o obecní policii. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019.
- VLACHOVÁ, Barbora, MAISNER, Martin. Zákon o zpracování osobních údajů. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019.
- WAGNEROVÁ, Eliška a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR a. s., 2012.

Judikatura

- Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 1. 2003, Peck vs. Spojené království, č. 44647/98.
- Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 12. 1992, Niemietz vs. Německo, č. 13710/88.
- Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. 6. 1976 ve věci Engel a ostatní proti Nizozemsku, stížnost č. 5100/71.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. II. ÚS 3098/17.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 9. 2017, sp. zn. III. ÚS 3565/16.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. II. ÚS 4201/16.
- Stanovisko Pléna Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 30/10.
- Nález Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. I. ÚS 191/05.
- Nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2019, sp. zn. 9 As 280/2019.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, sp. zn. 9 As 220/2018.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, sp. zn. 10 As 15/2018.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 10 As 107/2018.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 9 As 274/2016.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 3 As 118/2015.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. 9 As 185/2014.
- Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, sp. zn. 5 As 126/2011.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2013, sp. zn. 4 As 28/2013.

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 2 As 45/2010.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2009, sp. zn. 1 Afs 60/2009.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2008, sp. zn. 7 As 39/2007.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 2 As 50/2005.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2004, sp. zn. 1 As 9/2003.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2009, sp. zn. 3 Tdo 593/2009.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2005, sp. zn. 30 Cdo 936/2005.

Elektronické zdroje:

- KONÍČEK, Tomáš. Městské kamerové dohlížecí systémy v praxi obcí a měst v České republice [online]. dvs.cz, 20. června 2017. Dostupné na: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6737369>>.
- KONÍČEK, Tomáš. Programy prevence kriminality. [online]. mvcr.cz. Dostupné na: <https://www.mvcr.cz/migrace/docDetail.aspx?docid=9923&docType=ART&chnum=9&fbclid=IwAR2J9H02qDX0J-ykGoAGtS7ktVy_txDZcXzo30-HRqwHiYbXtzYFaPelNg4>.
- Ministerstvo vnitra České republiky. Kamerové systémy. [online]. mvcr.cz. Dostupné na: <<https://www.mvcr.cz/clanek/kamerove-systemy.aspx>>.

Ostatní:

- Informace poskytnuty Policejním prezidiem České republiky dne 26. 3. 2021 na základě žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ze dne 12. 3. 2021.
- Informace poskytnuty Policejním prezidiem České republiky dne 14. 6. 2021 na základě žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ze dne 13. 6. 2021.
- Opatření obecné povahy Českého metrologického institutu ze dne 19. 5. 2010, č.j. 0111-OOP-C005-09.
- Pokyn policejního prezidenta č. 89/2021, o pořizování obrazových, zvukových nebo kombinovaných záznamů (o pořizování záznamů).
- Stanovisko Ministerstva dopravy ze dne 8. 2. 2017, č.j. 25/2017-160-OST.
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 55/2007, o informačních systémech projektu Automatická kontrola vozidel.

- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 199/2008, o používání technických dokumentačních prostředků.

Shrnutí (abstrakt) práce v českém a v anglickém jazyce

Tato diplomová práce se zabývá problematikou objasňování dopravních přestupků prostřednictvím videozáznamů, a to jak pořízených orgány veřejné moci, tak soukromými osobami. Cílem této práce je především zhodnocení efektivity právní úpravy týkající se pořizování a následné použitelnosti videozáznamů jakožto důkazních prostředků, neboť v současné době jsou videozáznamy v rámci přestupkového řízení využívány ve velké míře. Práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola se zabývá obecným úvodem do problematiky, tedy pojmy dopravní přestupek, videozáznam a podmínkami jeho pořizování a následné použitelnosti jako důkazního prostředku. Druhá kapitola se poté věnuje videozáznamům pořízeným orgány veřejné moci a třetí kapitola pojednává o videozáznamech pořízených soukromými osobami. Po zpracování daného tématu bylo dospěno k závěru, že předmětná právní úprava je dostatečně efektivní.

This master thesis deals with the issue of clarifying traffic offenses through video recordings, both taken by public authorities and private individuals. The aim of this thesis is especially to evaluate the effectiveness of legislation concerning the acquisition and subsequent use of video recordings as evidence, because video recordings are currently used in a large extent in misdemeanour proceedings. The thesis consists of three coherent chapters. The first chapter deals with a general introduction to the issue, i.e. the concepts of traffic offense, video recording and the conditions of its acquisition and subsequent use as evidence. The second chapter then deals with video recordings made by public authorities and the third chapter deals with video recordings made by private individuals. After processing the topic, it was concluded that the legislation is sufficiently effective.

Seznam klíčových slov v českém a anglickém jazyce

Klíčová slova v českém jazyce

- Obrazový záznam
- Městské kamerové dohlížecí systémy
- Automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy
- Videokamera
- Doprava
- Orgány veřejné moci
- Policie České republiky
- Obecní policie
- Soukromé osoby

Keywords in English

- Video record
- Urban camera surveillance systems
- Automated technical device used without operator
- Video camera
- Traffic
- Public authorities
- Police of the Czech Republic
- Municipal police
- Private individuals

Seznam příloh

Příloha č. 1: Žádost o poskytnutí informace ze dne 12. 3. 2021 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 2: Odpověď Policie České republiky na žádost o poskytnutí informace ze dne 12. 3. 2021 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Příloha č. 3: Žádost o poskytnutí informace ze dne 13. 6. 2021 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 4: Odpověď Policie České republiky na žádost o poskytnutí informace ze dne 13. 6. 2021 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Příloha č. 1

Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Policie České republiky
Policejní prezidium ČR
Strojnická 27
170 89 Praha 7

V Olomouci dne 12. 03. 2021

Vážený pane, Vážená paní,

ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím Vás zdvořile žádám o zpřístupnění následujících informací:

1. Poskytnutí závazného pokynu policejního prezidenta č. 199 ze dne 30. prosince 2008, o používání technických dokumentačních prostředků.
2. Poskytnutí dalších relevantních informací souvisejících s novelizací výše uvedeného závazného pokynu policejního prezidenta č. 199/2008, o používání technických dokumentačních prostředků, zejména pak objasnění důvodů jeho novelizace, konkretizaci navrhovaných změn a informací o účinnosti nového pokynu.

Ve smyslu ustanovení § 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím Vás dále žádám o potvrzení předpokládané výše úhrady nákladů, budou-li účtovány. Informace žádám poskytnout v elektronické podobě zasláním na níže uvedenou e-mailovou adresu, a to v zákonné lhůtě 15 dnů ode dne přijetí žádosti. Získané informace budou sloužit jako podklad pro mou diplomovou práci na téma „*Videozáznam jako důkazní prostředek při objasňování dopravních přestupků.*“

Za poskytnutí informací předem děkuji.

S pozdravem,

Adéla Kasperčíková
datum narození
trvale bytem
e-mailová adresa

Příloha č. 2

Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor komunikace a vnějších vztahů

Č. j. PPR-9979-2/ČJ-2021-990810

PCR99ETRpo42301943

Praha 26. března 2021
Počet listů: 2
Počet příloh: 1 el. soubor

Vážená paní
Adéla Kasperčíková

E-mail:

Žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – odpověď

Policejní prezidium České republiky obdrželo dne 12. 3. 2021 Vaši žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), ve které se domáháte následujících informací:

1. Poskytnutí závazného pokynu policejního prezidenta č. 199 ze dne 30. prosince 2008, o používání technických dokumentačních prostředků.
2. Poskytnutí dalších relevantních informací souvisejících s novelizací výše uvedeného závazného pokynu policejního prezidenta č. 199/2008, o používání technických dokumentačních prostředků, zejména pak objasnění důvodů jeho novelizace, konkretizaci navrhovaných změn a informací o účinnosti nového pokynu.

Policejní Česká republika jako povinný subjekt podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. Vaši žádost o informace posoudila a sděluje následující:

Ad 1)

V příloze naleznete aktuálně platný a účinný závazný pokyn policejního prezidenta č. 199/2008, o používání technických dokumentačních prostředků.

Ad 2)

V současné době se připravuje novelizace výše jmenovaného interního aktu řízení. Důvodem připravované novelizace je vývoj technologií a legislativy nejen v interním aktem řízení hlavní upravované problematice, ale také v oblasti ochrany osobních údajů. Ve vztahu ke zbylým požadovaným informacím povinný subjekt sděluje, že s odkazem ustanovení § 2 odst. 4 zákona

Strojnická 27
170 89 Praha 7

www.policie.cz

Tel.: +420 974 834 374
Fax: +420 974 834 714
Email: pp.tisk@pcr.cz

č. 106/1999 Sb., podle kterého se „povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.“, předmětnými informacemi v tuto chvíli nedisponuje.

plk. Mgr. Kateřina Rendlová
vedoucí odboru
/podepsáno elektronicky/

PhDr. Ondřej Moravčík

26.03.2021 10:50:30

Digitálně podepsal:
PhDr. Ondřej Moravčík
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Důvod: 2 rozkazu

Příloha č. 3

Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Policie České republiky
Policejní prezidium ČR
Strojnická 27
170 89 Praha 7

V Olomouci dne 13. 06. 2021

Vážený pane, Vážená paní,

ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím Vás zdvořile žádám o zpřístupnění následujících informací:

- V případě, že již došlo k novelizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 199/2008 Sb., o používání technických dokumentačních prostředků, žádám o zaslání jeho novelizované verze.

Ve smyslu ustanovení § 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím Vás dále žádám o potvrzení předpokládané výše úhrady nákladů, budou-li účtovány. Informace žádám poskytnout v elektronické podobě zasláním na níže uvedenou e-mailovou adresu, a to v zákonné lhůtě 15 dnů ode dne přijetí žádosti. Získané informace budou sloužit jako podklad pro mou diplomovou práci na téma „*Videozáznam jako důkazní prostředek při objasňování dopravních přestupků.*“

Za poskytnutí informací předem děkuji.

S pozdravem,

Adéla Kasperčíková
datum narození
trvale bytem
e-mailová adresa

Příloha č. 4

Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor komunikace a vnějších vztahů

Č. j. PPR-21418-2/ČJ-2021-990810

PCR99ETRpo42373639

Praha 14. června 2021
Počet listů: 1
Počet příloh: 1 el. soubor

Vážená paní
Adéla Kasperčíková

E-mail:

Žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – poskytnutí informací

Policejní prezidium České republiky obdrželo dne 13. 6. 2021 Vaši žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), ve které se domáháte následujících informací:

1. *V případě, že již došlo k novelizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 199/2008, o používání technických dokumentačních prostředků, žádám o zaslání jeho novelizované verze.*

Police České republiky jako povinný subjekt podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. Vaši žádost o informace posoudila a sděluje Vám, že závazný pokyn policejního prezidenta č. 199/2008, o používání technických dokumentačních prostředků, byl s účinností od 1. 6. 2021 zrušen pokynem policejního prezidenta č. 89/2021, o pořizování obrazových, zvukových nebo kombinovaných záznamů (o pořizování záznamů). Tento aktuálně platný a účinný pokyn policejního prezidenta Vám zasíláme v příloze.

plk. Mgr. Kateřina Rendlová
vedoucí odboru
/podepsáno elektronicky/

Strojnická 27
170 89 Praha 7

Mgr. Kateřina Rendlová
Digitálně podepsal: 14.06.2021 14:27:22
Mgr. Kateřina Rendlová
POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

www.policie.cz

Tel.: +420 974 834 374
Fax: +420 974 834 714
Email: pp.tisk@pcr.cz